

**Uchwała Nr XX/162/04
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 26 listopada 2004 r.**

**w sprawie Gminnego planu gospodarki odpadami na lata 2004 - 2007
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 - 2011.**

Na podstawie art. 14 ust. 3 i ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr.62 poz. 628 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr. 62, poz. 627 z późn. zm.) Rada Miejska w Rynie uchwala co następuje:

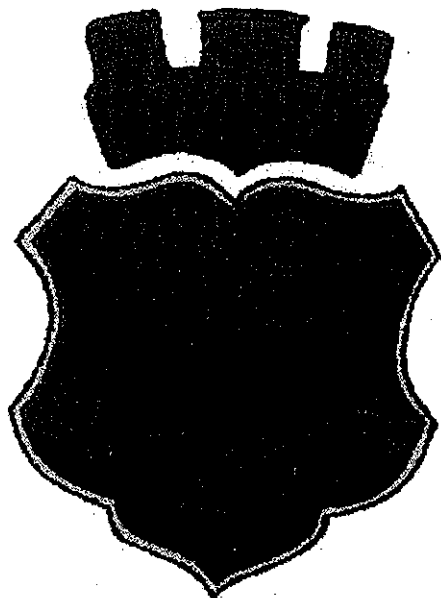
- § 1. Zatwierdzić Gminny plan gospodarki odpadami na lata 2004 - 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 - 2011, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Ryn.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Roman Parciński

Rozpl. 01.12.2004r.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI
MIASTA I GMINY RYN
NA LATA 2004-2007 Z UWZGLĘDNIENIEM
PERSPEKTYWY NA LATA 2008-2011

PROJEKT 1

EKO PRIMA
Janina Ciałkowska
Szabruk 45B/151 11-036 Gietrzwałd
Tel. 0 607 982 032 Fax (0-89) 513 05 44
NIP 739-206-11-92 Regon 511435745

Olsztyn, marzec-kwiecień 2004 r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
1. Przedmiot, cel i zakres opracowania	4
2. Podstawa opracowania i materiały wyjściowe	4
3. Obowiązujące przepisy	4-5
4. Dane ogólne o jednostce objętej planem	5
II. ANALIZA STANU GOSPODARKI OPADAMI W GMINIE	5
1. Aktualny stan gospodarki odpadami komunalnymi w gminie	5
1.1. Informacje ogólne	5-6
2. Źródła powstawania, rodzaje i ilości odpadów komunalnych	6
2.1. Źródła powstawania odpadów komunalnych	6
2.2. Rodzaje odpadów komunalnych	6-7
2.3. Ilości powstających odpadów komunalnych	7-9
3. Istniejący system zbierania odpadów komunalnych	9
3.1. Gromadzenie wytwarzanych odpadów komunalnych zmieszanych	9
3.2. Zbiórka i transport odpadów komunalnych zmieszanych	10-11
3.3. Zbiórka i transport odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny	11
3.4. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych	11
3.4.1. Odzysk odpadów komunalnych	11
3.4.2. Unieszkodliwianie odpadów komunalnych	11
3.5. Postępowanie z wytypowanymi odpadami komunalnymi w gminie	11
3.5.1. Odpady z turystyki	11
3.5.2. Odpady opakowaniowe	12
3.5.3. Odpady wielkogabarytowe	12
3.5.4. Odpady budowlane	12
3.5.5. Inne specyficzne odpady	13
3.5.6. Odpady niebezpieczne wytworzone w grupie odpadów komunalnych	13
3.5.7. Komunalne odpady obojętne	13-14
3.5.8. Odpady biodegradowalne (organiczne)	14
3.5.9. Zużyte opony	14
3.5.10. Odpady nieopakowaniowe	14
3.6. Odpady z oczyszczalni ścieków	14-15
3.7. Ilości odpadów jakie według planów wyższego rzędu należy zebrać w sposób selektywny na terenie gminy	15
4. Sposób postępowania z odpadami z sektora gospodarczego - analiza stanu aktualnego	15
4.1. Źródła powstawania odpadów z sektora gospodarczego	15
4.1.1. Źródła powstawania odpadów z sektora gospodarczego	15-16
4.1.2. Rodzaje powstających odpadów z sektora gospodarczego	16-17
4.3. Ilości powstających odpadów z sektora gospodarczego	17
4.2. Sposób postępowania z odpadami z sektora gospodarczego na terenie gminy (istniejące systemy zbierania odpadów)	18
4.2.1. Gromadzenie wytwarzanych odpadów z sektora gospodarczego	18
4.2.2. Zbiórka i transport odpadów z sektora gospodarczego	18
4.2.3. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów z sektora gospodarczego	18-19
4.2.4. Postępowanie z wytworzonymi odpadami z sektora gospodarczego w gminie	19
4.2.5. Postępowanie z wytypowanymi odpadami niebezpiecznymi z sektora gospodarczego w gminie	19-20
5. Przywóz odpadów na teren gminy i wywóz odpadów z terenu gminy	20
6. Lokalizacja składowisk odpadów i ich aktualny stan	20-21
7. Działania gminy w zakresie poprawy sytuacji w gospodarce odpadami	21

III. PROGNOZA ZMIAN.....	21
1. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych	21-22
2. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami.....	22
2.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów	22
2.2. Działania zmierzające do ograniczania ilości powstających odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko	22-23
2.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, w szczególności odpadów komunalnych.....	23
2.4. Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów	23-24
IV. ZAŁOŻONE CELE I PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI	25
1. Założone cele	25-26
2. Projektowany system gospodarki odpadami, w szczególności komunalnymi i opakowaniowymi, uwzględniający ich zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwiania ze wskazaniem miejsca unieszkodliwiania odpadów	26
2.1. Założenia systemu gospodarki odpadami wynikające z powiatowego planu.....	26-28
2.1.1. Gromadzenie, zbiórka, transport i dalsze gospodarowanie odpadami komunalnymi ..	28-31
2.1.2. Stare i nielegalne składowiska.....	31
2.1.3. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych	31-32
2.1.4. Zagospodarowanie odpadów z oczyszczalni ścieków.....	32
2.2. Sposób zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy Ryn.....	32-33
2.2.1. Sposób zbierania i gromadzenia (magazynowania) odpadów komunalnych niesegregowanych (propozycja autorska)	33-35
2.2.2. Sposób zbierania i gromadzenia (magazynowania) odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (w szczególności opakowaniowych	35-36
2.2.3. Koncepcja wprowadzania systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy ...	36-39
2.2.4. System zbiórki (w szczególności selektywnej) odpadów.....	39-42
2.2.5. Sposób transportu odpadów komunalnych niesegregowanych do miejsc unieszkodliwiania.....	42
2.2.6. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych.....	42
V. ZADANIA STRATEGICZNE OBEJMUJĄCE OKRES CO NAJMNIEJ 8 LAT	42-43
VI. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ OBEJMUJĄCY OKRES 4 LAT	43
1. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne z ich realizację	43-46
2. Przewidywane koszty szacunkowe inwestycyjne i eksploatacyjne realizacji planu.....	47
3. Źródła finansowania rozwoju gospodarki odpadami w gminie	47-50
VII. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	50-51
VIII. SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW POZWALAJĄCYCH NA OKREŚLENIE SPOSOBU ORAZ STOPNIA REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ ZDEFINIOWANYCH W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI Z UWZGLĘDNIENIEM ICH JAKOŚCI I ILOŚCI	51-53
IX. PROWADZENIE DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH	54
X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	54-55
XI. PODSUMOWANIE.....	55-56
XII. DODATEK - proponowane etapy wdrażania systemu selektywnej zbiórki odpadów	56-58
XIII. ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY - MAPA LOKALIZACJI INSTALACJI DO UNIESKODLIWIANIA I ODZYSKU ODPADÓW.....	58

I. WSTĘP

1. Przedmiot, cel i zakres opracowania.

Dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz realizacji zasad, zgodnego z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 ze zmianami) gospodarowania odpadami na każdym etapie podejmowania działań powodujących lub mogących powodować powstawanie odpadów, a także stworzenia w kraju zintegrowanej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska opracowywane są plany gospodarki odpadami. Najniższym szczeblem podziału terytorialnego, na którym takie plany są opracowywane jest gmina. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie gminny plan gospodarki odpadami.

Plan gospodarki odpadami na każdym szczeblu jest częścią programu ochrony środowiska danej jednostki terytorialnej chociaż jest osobnym opracowaniem.

Plany określają: aktualny stan gospodarki odpadami, prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami, instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów oraz system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Obowiązek opracowania gminnego planu gospodarki odpadami wynika z art. 14 i 15 ww. ustawy o odpadach. Projekt gminnego planu gospodarki odpadami opracowuje burmistrz lub wójt. Projekty planów podlegają zaopiniowaniu przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu.

Plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Burmistrz co 2 lata składa radzie gminy sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami.

Niniejszy plan gospodarki odpadami obejmuje teren miasta i gminy Ryn.

2. Podstawa opracowania i materiały wyjściowe.

Podstawą do opracowania niniejszego planu jest zawarta umowa.

Materiały wyjściowe do niniejszego opracowania stanowiły w szczególności:

- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, zwany w dalszej części "plan wojewódzki",
- Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami, zwany w dalszej części "plan powiatowy",
- Informacje uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Rynie,
- Raporty o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego, WIOŚ w Olsztynie,
- Informacje uzyskane z innych źródeł,
- Literatura fachowa oraz oględziny i wizje w terenie.

Niniejszy plan gospodarki odpadami został sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9.04.2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620) określającym szczegółowy zakres, sposób i formę sporządzenia planu gminnego.

3. Obowiązujące przepisy.

Przy sporządzaniu planu skorzystano w szczególności z następujących aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach [Dz. U. Nr 62 poz. 628 z póź. zmianami].
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [Dz. U. Nr 62 poz. 627 z póź. zmianami].
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw [Dz. U. Nr 100 poz. 1085 z póź. zmianami].
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach [Dz. U. Nr 132 poz. 622 z póź. zmianami].

- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych [Dz. U. Nr 63 poz. 638 z póź. zmianami].
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej [Dz. U. Nr 63 poz. 639 z póź. zmianami].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów [Dz. U. 112, poz. 1206].
- Rozporządzenia do ww. ustaw i inne ustawy z zakresu dotyczącego odpadów.

4. Dane ogólne o jednostce objętej planem.

Gmina Ryn położona jest we wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w południowo-zachodniej części powiatu giżyckiego. Gmina graniczy z 2 innymi gminami 4z powiatu giżyckiego – gm. Miłki i Giżycko, a ponadto z gminami: Mikołajki i Mragowo (powiat Mragowo) oraz gminą Kętrzyn (powiat Kętrzyn). Powierzchnia gminy liczy – 211,2 km² i obszar ten zamieszkuje 6155 mieszkańców, z tego ludność miejska liczy 3101 mieszkańców, zaś wiejska 3054 mieszkańców, liczba gospodarstw domowych - 2401 (dane z *Urzędu Miasta i gminy Ryn*).

II. ANALIZA STANU GOSPODARKI OPADAMI W GMINIE

1. Aktualny stan gospodarki odpadami komunalnymi w gminie.

1.1. Informacje ogólne.

Sprawa postępowania z odpadami komunalnymi na terenie gminy została ujęta w uchwale Nr 33/211/97 Rady Miejskiej w Rynie z dnia 23 lipca 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku w gminie .

Uchwała ustala zasady utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości znajdujących się w gminie Ryn. Ustalono tam wymagania w zakresie utrzymania porządku i czystości na nieruchomościach oraz terenach użytku publicznego, zasady usuwania odpadów komunalnych z nieruchomości, urządzenia przeznaczone do gromadzenia odpadów oraz kwestie dokumentowania i egzekwowania potwierdzenia usług w zakresie gospodarowania odpadami. W myśl uchwały mieszkańcy mogą w zakresie wywozu odpadów komunalnych na składowisko korzystać z usług uprawnionych podmiotów lub wywozić odpady własnym transportem po uprzednim zgłoszeniu w Urzędzie Miasta i określeniu używanych do tego celu środków transportu i terminu wywozu.

W uchwale przedstawiono ogólne zasady prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów. Wskazano między innymi, że właściciele nieruchomości umożliwią rekomendowanym przez Zarząd Miasta jednostkom organizacyjnym lub osobom fizycznym nieodpłatnie ustawienie zbiorników do selektywnej zbiórki odpadów użytecznych. W ramach zbiórki selektywnej uchwała wskazuje na zbieranie makulatury, szkła, tworzyw sztucznych, odzieży, odpadów wielkogabarytowych i odpadów ogrodowych. Jako miejsce wywozu odpadów do składowania wskazano obiekt w m. Knis, gm. Ryn.

Obecnie na terenie gminy czynne jest jedno składowisko do przyjmowania odpadów komunalnych, które znajduje się w m. Knis. Obiekt gminny eksploatowany jest od 1975 roku (czasami podawana jest data 1978 r.). Stan nagromadzenia odpadów (szacunkowy z racji braku wagi na terenie obiektu) na składowisku wynosi – 53220 Mg (31.12.2003 r.). W 2002 r. na ww. składowisko trafiło 1120 Mg odpadów. Według danych zawartych w planie wojewódzkim składowisko obsługuje ok. 4160 stałych mieszkańców gminy, stan nagromadzenia odpadów w 47,7 tys. m³, pojemność do wykorzystania to 21,1 tys. m³, przewidywany okres eksploatacji całości obiektu – 2010 r. Jednakże Starostwo Powiatowe w Giżycku wydało decyzję nakazującą zamknięcie składowiska do 31.12.2005 r., które w myśl obowiązujących przepisów nie spełnia wymogów stawianych tego typu obiektom.

Gmina uczestniczy w celowym związku gmin o nazwie Związek Gmin - Gospodarka Odpadami, w skład którego wchodzi gminy powiatu giżyckiego i dwie gminy spoza tego powiatu, a mianowicie gminy Banie Mazurskie i Budry. Celem ogólnym związku jest kompleksowe rozwiązanie problemu zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie ww. gmin z uwzględnieniem wykorzystania terenu w rejonie istniejącego składowiska odpadów w m. Świdry, gm. Giżycko.

Na terenie powiatu giżyckiego został uwzględniony w planie wojewódzkim rejon gospodarki odpadami komunalnymi, co jest założeniem korzystnym dla powiatu i w przypadku zamiaru lokalizacji takiego regionu można takie zadanie zrealizować przy udziale środków pomocowych.

2. Źródła powstawania, rodzaje i ilości odpadów komunalnych.

2.1. Źródła powstawania odpadów komunalnych

Źródła powstawania odpadów komunalnych na terenie gminy Ryn są podobne do źródeł powstawania w innych gminach. Źródłami powstawania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty użyteczności publicznej, urzędy, szkoły, placówki kulturalne,
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą wytwórczą i usługową,
- turystyka,
- czyszczenie ulic i placów,
- porządkowanie cmentarzy,
- kosze uliczne.

Trudno jest przedstawić ilość odpadów komunalnych z poszczególnych źródeł odbieranych w ciągu roku przede wszystkim z racji braku prowadzenia dodatkowej ewidencji. Na pewno zasadniczym źródłem są gospodarstwa domowe, dalej obiekty użyteczności publicznej i podmioty gospodarcze.

2.2. Rodzaje odpadów komunalnych

Rodzaje odpadów komunalnych zostały przedstawione w grupie 20 katalogu odpadów zawartym w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1206). Odpady komunalne zostały przedstawione w 3 podgrupach; łącznie 41 rodzajów

odpadów. Najpowszechniej spotykanym odpadem komunalnym jest odpad o kodzie 20 03 01 – niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.

Ogólnie można powiedzieć, że wśród odpadów komunalnych występują :

- odpady inne niż niebezpieczne (jako przeważająca ilość),
- komunalne odpady niebezpieczne (małe ilości ale niebezpieczne dla środowiska),
- komunalne odpady obojętne (małe zagrożenie dla środowiska).

W praktyce odpady komunalne, o których myślimy i które trafiają na składowiska są najczęściej mieszaniną różnego rodzaju odpadów zaliczanych do komunalnych innych niż niebezpieczne, nierzadko z domieszką odpadów obojętnych i co gorzej z komunalnymi odpadami niebezpiecznymi.

Rozpatrywanie gospodarki odpadami komunalnymi w planie gminnym musi być w miarę możliwości powiązane z planami wyższych rzędów (wojewódzkim, powiatowym) przez co

w niniejszym opracowaniu uwzględniono kategorie odpadów komunalnych wymienione w ww. planach. Stąd przedstawiono sposób postępowania (z 3 wyjątkami – tekstylia, drobna frakcja popiołowa i odpady mineralne) z niżej wymienionymi kategoriami odpadów komunalnych:

- odpady organiczne (domowe organiczne pochodzenia roślinnego, m. in. z pielęgnacji ogródków i terenów przydomowych i pochodzenia zwierzęcego) oraz inne ulegające biodegradacji,
- odpady zielone (odpady z ogrodów i parków, targowisk, w pielęgnacji zieleni publicznych, z pielęgnacji cmentarzy) – *te odpady wymieniono za planami wyższych rządów chociaż w ustawie o odpadach nie ma definicji "odpady zielone", które są nota bene odpadem organicznym, więc te odpady powinny być rozpatrywane łącznie,*
- odpady z papieru i tektury (nieopakowaniowe i opakowaniowe, w tym opakowania wielomateriałowe na bazie papieru),
- tworzywa sztuczne (opakowaniowe i nieopakowaniowe),
- szkło (opakowaniowe i nieopakowaniowe),
- złomy metali (opakowaniowe i nieopakowaniowe),
- tekstylia,
- odpady mineralne (odpady z czyszczenia ulic i placów: ziemia, piasek, kamienie),
- drobna frakcja popiołowa (drobne odpady ze spalania paliw stałych w piecach),
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane (odpady z budowy, remontów i rozbiórki obiektów budowlanych ze strumienia odpadów komunalnych),
- inne specyficzne,
- odpady niebezpieczne wytwarzane wśród odpadów komunalnych.

Należy zwrócić uwagę, że niektóre odpady (np. drobna frakcja popiołowa) nie są reprezentowane w katalogu odpadów komunalnych (grupa 20) i stąd będzie kłopot z określaniem faktycznych ilości wytwarzania tych odpadów. Podobnie odpady tekstyliów nie są w osobny sposób zbierane (jako odpady). Postępowanie z tymi dwoma odpadami nie zostało przedstawione w dalszej części planu. Ewidencja odpadów jest prowadzona według klasyfikacji zawartej, w zacytowanym na wstępie tego punktu planu, katalogu odpadów.

Ponadto w odpadach komunalnych można mieć do czynienia z innymi odpadami tzw. problematycznymi. Dotyczy to m.in. przeterminowanych leków, zużytych opon od osób fizycznych czy też padłych zwierząt np. domowych, które nominalnie nie są odpadami niebezpiecznymi.

Z takimi wyżej wymienionymi odpadami mamy lub możemy mieć do czynienia na terenie miasta i gminy Ryn.

2.3 Ilości powstających odpadów komunalnych

Ustalenie faktycznej ilości odpadów komunalnych powstających na terenie gminy stwarza pewne trudności. Odpady nie są wazone u źródeł ich wytworzenia ani w miejscu ich deponowania czyli na składowisku w m. Knis. Określanie ilości wytwarzanych odpadów najczęściej opiera się na szacunkach, które zawsze są obciążone pewnym błędem.

Tabela 1. Bilans ilości odpadów w gminie Ryn i w powiecie giżyckim (na podstawie danych z planu powiatowego zweryfikowane dla gminy z racji różnicy w ilości mieszkańców, dane dla powiatu pozostawiono bez zmian)

Wyszczególnienie	Miasto i Gmina Ryn		Powiat giżycki
	Miasto	Gmina	
Liczba ludności	3 101	3 054	57 050
Ilość odpadów [m ³ /rok]	4962	1 832	67 186
Liczba turystów w sezonie (120 dni)	2 700		25 400
Ilość odpadów z turystyki [m ³ /rok]	648		6 096
Ilość odpadów ogółem [m ³ /rok]	7442		73 282
Ilość odpadów ogółem [Mg/rok]	1488		14 655

Przy wyliczaniu ilości odpadów ujętych w powyższej tabeli posługiwano się następującymi wskaźnikami (z planu powiatowego):

- wskaźnik jednostkowego wytwarzania odpadów dla miast (Ryn) w wysokości 1,6 m³/Mk w roku,
- wskaźnik jednostkowego wytwarzania odpadów na terenach wiejskich w wysokości 0,6 m³/ Mk w ciągu roku,
- wskaźnik wytwarzania odpadów dla ruchu turystycznego w wysokości 0,002 m³/dobę i na jednego turystę,
- ilość dni w roku z ruchem turystycznym - 120 w miesiącach maj-wrzesień,
- średni ciężar objętościowy odpadów (z uwzględnieniem także turystyki) 200 kg/m³.

Tabela 2. Ilość odpadów komunalnych (z rozdziałem na strumienie) wytwarzanych na terenie gminy Ryn (według proporcji z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami dla roku 2003 w Mg/rok)

Lp.	Strumienie odpadów komunalnych	Ilość	%
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	260,4	17,5
2.	Odpady "zielone"	33,0	2,2
3.	Papier i tektura nieopakowaniowa	91,0	6,1
4.	Opakowania z papieru i tektury	131,0	8,8
5.	Opakowania wielomateriałowe	15,0	1,0
6.	Tworzywa sztuczne nieopakowaniowe	159,3	10,7
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	52,1	3,5
8.	Tekstylia i odzież	39,0	2,6
9.	Szkło nieopakowaniowe	7,5	0,5
10.	Opakowania ze szkła	105,7	7,1
11.	Metale, złom metalowy	48,0	3,2
12.	Opakowania z blachy stalowej	15,0	1,0
13.	Opakowania z aluminium	4,5	0,3
14.	Odpady mineralne	62,5	4,2
15.	Drobna frakcja popiołowa	196,5	13,2
16.	Odpady wielkogabarytowe	79,0	5,3
17.	Odpady budowlane	176,6	12,0
18.	Odpady niebezpieczne	11,9	0,8
	Razem	1488,0	100,0

Z porównania teoretycznej ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy Ryn (1488 Mg/rok) z ilością odpadów przyjętych w 2003 r. na składowisko gminne w m. Knis (1120 Mg/rok) oraz oszacowanej ilości odpadów wywiezionych poza teren gminy (ok. 260 Mg wywiezionych na składowisko miejskie Giżycka przez Fundację Ochrony wielkich Jezior Mazurskich) wynika, że do zebrania jest około 108 Mg komunalnych lub powyższe szacunki dotyczące ilości odpadów wytwarzanych są zawyżone. Gdyby 108 Mg odpadów nie trafiło na składowisko pojawiłyby się na nielegalnych wysypiskach ("dzikich"), a na terenie gminy nie jest taka tragiczna sytuacja z takim procederem. Jednakże przy szacunkowym określaniu ilości odpadów wytwarzanych na danym terenie można stwierdzić, że różnica rzędu 100 Mg nie jest dużą rozbieżnością. Konkluzja jest jedna: należy się liczyć z ewentualnością konieczności zapewnienia odbioru takiej właśnie ilości odpadów poza obecnie funkcjonującym sposobem zbiórki i wywozu odpadów. Być może część odpadów użytkowych np. złom wytwarzany przez mieszkańców gminy trafia do punktów skupu złomy i nie jest wykazywany w ogólnym bilansie. Nie jest to bardzo istotne ponieważ system odbioru odpadów jaki powinien w przyszłości powstać będzie w stanie przyjąć ewentualną ilość dodatkowych odpadów (ok. 100 Mg w skali roku).

Skład morfologiczny odpadów komunalnych (tendencje)

Skład morfologiczny wytwarzanych odpadów komunalnych zmienia się w miarę wzrostu gospodarczego kraju, a także poziomu życia mieszkańców.

Zwiększa się udział makulatury, tekstyliów, złomu metali, tworzyw sztucznych i opakowań szklanych. Zmiany te znajdują potwierdzenie w wynikach badań składu odpadów wywożonych na składowiska w kraju i za granicą. Skład odpadów jest złożony, zmienny w czasie, uzależniony od wielu czynników takich jak pora roku, sposób ogrzewania budynków, rodzaj zabudowy mieszkaniowej ilości obiektów użyteczności publicznej, biur i wielu innych. Z powyższych względów dokładne określenie składu morfologicznego odpadów można dokonać na podstawie skomplikowanych badań w cyklu rocznym. W danym przypadku ograniczono się do przedstawienia przykładowego składu morfologicznego na podstawie danych zawartych w literaturze.

W oparciu o wyniki dotychczas przeprowadzanych badań oraz przewidywane zmiany w składzie odpadów (wzrost ilości opakowań papierowych i z tworzyw sztucznych, zmniejszenie udziału odpadów spożywczych i paleniskowych) przewiduje się, że do 2010 r. wskaźnik objętościowy wytwarzanych odpadów będzie nieznacznie rósł przy mającej tendencję do stabilizacji wskaźniku wagowym 1 m³ odpadów komunalnych. Powyższe tendencje przy przewidywanym zerowym lub wręcz ujemnym przyroście liczby mieszkańców gminy pozwalają na wykazanie, że wagowo ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy będzie na poziomie zbliżonym do przedstawionego za 2003 r. Wzrost może nastąpić np. w przypadku znacznego rozwoju turystyki i osadnictwa lotniskowego w omawianym okresie (do 2011 r.).

3. Istniejący system zbierania odpadów komunalnych.

3.1. Gromadzenie wytwarzanych odpadów komunalnych zmieszanych.

Gromadzenie odpadów komunalnych na terenie gminy Ryn odbywa się z zastosowaniem pojemników małych o poj. 110 l (ok. 150 szt.), na posesjach prywatnych i domków jednorodzinnych oraz kontenerów KP-7 (28 szt.) o pojemności 7 m³, (m. in. osiedla mieszkaniowe i firmy). Ponadto odpady zbierane są w pojemnikach o symbolu POK-11 o poj. 2,2 m³ (69 szt., częściowo w mieście, szkoły, niektóre wsie i pola namiotowe oraz leśniczówki). Z 27 pojemników POK-11 odpady komunalne odbierane są na koszt Gminy. Za wywóz odpadów z pozostałych pojemników płać wytwórcy (mieszkańcy lub podmioty gospodarcze). Podmioty gospodarcze posiadają pojemniki w zależności od ilości wytwarzanych odpadów komunalnych. Na terenach turystycznych również wielkość pojemnika zależy od ilości turystów odwiedzających dany teren i od ilości powstających odpadów.

3.2. Zbiórka i transport odpadów komunalnych zmieszanych.

Zorganizowany, w różnym stopniu odbiór odpadów realizowany jest praktycznie na terenie całej gminy. Każdy z mieszkańców jeżeli tylko ma takie życzenie może korzystać z usług firmy wywozowej. Szacuje się, że w takim systemie uczestniczy ok. 70 % mieszkańców. Nadal istnieje możliwość samodzielnego wywozu odpadów własnym transportem przez wytwórcę, na gminne składowisko. Tak z odpadami postępuje część mieszkańców gminy, którzy wywożą odpady komunalne na składowisko własnym transportem. Ilu mieszkańców samodzielnie wywozi odpady na składowisko nie wiadomo.

Ponadto w miejscowości Sterławki Wielkie występuje tzw. Wiejski Punkt Gromadzenia Odpadów (WPGO), do którego mieszkańcy tej miejscowości przywożą odpady komunalne. Punkt stanowi boks betonowy z wjazdem i wyjazdem o wymiarach ok. 8 mx12 m zlokalizowany na skraju wsi w sąsiedztwie drogi w kierunku Rynu. Stąd okresowo odpady są wywożone przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (PGKiM) z Rynu na składowisko w Knisie (2-4 razy w roku). Zwraca uwagę, że w Sterławkach Wielkich ustawione są kontenery do gromadzenia odpadów, a mimo to występuje Punkt Gromadzenia Odpadów jako „twór” w swojej formie już przestarzały.

Odpady w sposób zorganizowany odbierane są z różną częstotliwością od 1 x tydzień do 1-2 x miesiąc (w większości przypadków odpady odbierane są na zgłoszenie). System zbierania odpadów oparty jest w szczególności na pojemnikach zgodnie z opisem w punkcie 3.1.

Ponadto odpady komunalne zbierane są w kosztach ulicznych ustawionych przy części ulic i innych miejscach użyteczności publicznej poszczególnych miejscowości na terenie gminy. Odpady komunalne powstają również w związku z porządkowaniem cmentarzy w Rynie (szt. 2), Sterławkach Wielkich i Szymonce. Wywozem odpadów z cmentarzy i koszy ulicznych zajmuje się PGKiM Ryn. W trakcie czyszczenia placów i ulic, którym zajmuje się ww. firma powstaje piasek wykorzystywany zimą do usuwania śliskości. Ilość odpadów z cmentarzy określana jest jako ok. 120 m³ rocznie.

Ponieważ nie prowadzi się ewidencji (którą trudno jest wprowadzić) ilości gospodarstw domowych objętych zorganizowaną zbiórką odpadów nie można przedstawić dokładnie % gospodarstw objętych zbiórką odpadów na terenie gminy, ale przybliżenie 70 % jest w miarę bliskie rzeczywistości.

Odpady zmieszane od wytwórców odpadów komunalnych odbierane są przez firmy:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp. z o.o. w Rynie, 11-400 Ryn, ul. Konrada Wallenroda 10. Firma posiada sprzęt do wywozu odpadów zebranych w kontenery KP-7 (ciągnik z naczepą do opróżniania kontenerów KP-7) oraz do wywozu odpadów z pojemników SM-110 (ciągnik z przyczepą), obsługiwany teren - w zasadzie określone miejscowości gminy, odpady wożone są na składowisko w m. Knis,
- Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Mikołajkach-obsługuje teren miasta i gminy Ryn. Odpady gromadzone są w pojemnikach typu POK-11 wywożone są pojazdami przystosowanymi do opróżniania tych pojemników, odpady wywożone są na składowisko w Knisie a częściowo na składowisko gminy Mikołajki (w bardzo niewielkich ilościach). Zakład dysponuje pojazdem typu KAMAZ z nadbudową do opróżniania pojemników POK-11.
- Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich Giżycko, ul. Moniuszki 17, 11-532 Wilkasy k/ Giżycka, Firma posiada zezwolenie na odbiór odpadów, odbierane są odpady zbierane w pojemnikach o pojemności 2,2 m³, ustawionych (42 szt.), w szczególności z terenów wiejskich oraz w miejscach występowania np. parkingów przydrożnych, pól biwakowych. Podmiot posiada samochód mogący przewozić 20 m³, służący do opróżniania pojemników POK 11.

Mankamentem systemu zbiórki odpadów komunalnych w gminie Ryn jest brak uczestniczenia w zorganizowanej zbiórce wszystkich gospodarstw domowych i podmiotów

gospodarczych oraz fakt nierównego traktowania wszystkich mieszkańców gminy. Znaczna część mieszkańców płaci za usługi wywozu odpadów. Część mieszkańców zbiera odpady w pojemnikach zbiorczych POK-11, a za wywóz odpadów płaci Urząd Miasta i Gminy (27 pojemników).

3.3. Zbiórka i transport odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny.

Na terenie gminy dotychczas nie wprowadzono selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, nie odbywała się też dotychczas zorganizowana zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

3.4. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych.

3.4.1. Odzysk odpadów komunalnych

W trakcie prowadzonych analiz ustalono, że na terenie gminy Ryn nie ma podmiotów prowadzących odzysk odpadów komunalnych.

Ponadto na terenie gminy w 2003 r. występował śladowy odzysk odpadów w postaci osadów ściekowych z oczyszczalni miejskiej Rynu na terenie rolniczym w ilości 9 Mg tzw. suchej masy.

3.4.2. Unieszkodliwianie odpadów komunalnych

Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania

Na terenie gminy jedynym odpadem komunalnym wykazywanym jako poddawany procesowi unieszkodliwiania są zmieszane odpady komunalne. A jeśli wśród odpadów komunalnych trafiają się inne odpady komunalne to wynika tylko z niedoskonałości całego systemu zbierania i ewidencjonowania odpadów przez ich wytwórców.

Odpady komunalne na terenie gminy są poddawane unieszkodliwianiu poprzez składowanie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Knis.

3. 5. Postępowanie z wytypowanymi odpadami komunalnymi w gminie

3.5.1 Odpady z turystyki

Z racji zwrócenia uwagi na to źródło powstawania odpadów w planach wojewódzkim i powiatowym, co zresztą wynika ze specyfiki regionu omówiono tą kwestię. Trzeba jednak stwierdzić, że ustalenie ilości odpadów generowanych przez to źródło jest znacznie trudniejsze niż w przypadku odpadów pochodzących od stałych mieszkańców gminy oraz z podmiotów o określonej liczbie pracowników lub określonej działalności.

W powiatowym planie gospodarki odpadami przedstawiono ilość wytwarzanych odpadów na terenie gminy Ryn z racji turystyki w ilości 648 m³/rok. Faktyczne określenie ilości odpadów powstających z turystyki na terenie gminy wymagałoby żmudnych całorocznych badań, a i tak efekt mógłby być inny od zamierzonego. Trudno jest czasami oddzielić odpady stałych mieszkańców od odpadów turystów, gdy te odpady na przykład wrzucane są do tego samego pojemnika. Ważniejszą od ilości jest kwestia zapewnienia każdemu turyście możliwości zgodnego z prawem pozbywania się odpadów z procesów bytowych w trakcie wypoczynku. Oczywiście najtrudniej jest zapewnić takie warunki dla turystów na obiektach pływających i na polach namiotowych.

3.5.2. Odpady opakowaniowe.

Należy zwrócić kolejną uwagę w stosunku do ustaleń planów szczebli wyższych, że odpady opakowaniowe powstają zarówno w gospodarstwach domowych (opakowania środków i produktów używanych w domach) jak i w zakładach produkcyjnych czy usługowych (opakowania po półproduktach lub podzespołach do dalszej produkcji lub przeróbki). Jednakże za planami wojewódzkim i powiatowym odpady opakowaniowe w niniejszym planie rozpatrzono przy odpadach komunalnych, pomimo, że mogą to być odpady niekomunalne (z produkcji, np. rozpakowywanie towarów).

Jeśli chodzi o odpady opakowaniowe to na terenie gminy nie były prowadzone próby organizacji selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych. Odpady opakowaniowe ze składowiska w Knisie nie są wybierane w sposób zorganizowany. Czynią to jedynie samorzutnie indywidualni zbieracze.

Ilość odpadów powstających hipotetycznie w gminie w ciągu roku na podstawie zestawienia z tabeli nr 2 – 323,3 Mg.

3.5.3. Odpady wielkogabarytowe

Odpady wielkogabarytowe stanowią ważny i kłopotliwy element w strumieniu odpadów komunalnych. Stąd oddzielne rozpatrywanie sposobu postępowania z nimi. Odpady wielkogabarytowe występują w dwóch umownych kategoriach: jako odpady inne niż niebezpieczne (np. meble, w tym tapicerowane) oraz odpady niebezpieczne (np. znaczna część zużytego sprzętu RTV i AGD czy też wraki pojazdów mechanicznych osób fizycznych).

Aktualny sposób postępowania z tymi odpadami na terenie gminy jest typowy dla krajowych realiów. Część odpadów zawierających użytkowe elementy np. złomy metali jest w sposób niezorganizowany demontowana, stwarzając przy tym problem dla środowiska (np. opróżnianie do środowiska freonów z lodówek przyczynia się do niszczenia warstwy ozonowej). Część odpadów w całości bez segregacji i demontażu trafia bezpośrednio na składowisko (np. meble tapicerowane). Ilości powstających odpadów wielkogabarytowych nie były dotychczas w praktyce określane.

Ilości hipotetyczne odpadów mogące powstawać w skali roku z tabeli nr 2 - 79,0 Mg.

3.5.4. Odpady budowlane

Odpady budowlane ze strumienia odpadów komunalnych też mogą być zarówno odpadami innymi niż niebezpieczne czy też wręcz obojętnymi (gruz budowlany), ale mogą to być odpady niebezpieczne np. odpady płyt azbestowych z prywatnych demontażów pokryć dachowych budowli.

Dotychczas odpady budowlane na terenie gminy zagospodarowane były w sposób tzw. zwyczajowy. Część odpadów wykorzystywana była do utwardzania powierzchni terenu, w tym dróg, część trafiała na składowisko, gdzie stosowana była jako warstwa izolacyjna dla złożonych odpadów. Oczywiście spotykane są przypadki wyrzucania odpadów budowlanych w dowolne miejsca z zagospodarowaniem terenu jak i wyrzucanie odpadów tylko jako forma ich pozbycia się. Powyższy sposób postępowania dotyczy dotychczas odpadów innych niż niebezpieczne, ale płyty azbestowo-cementowe zaczynają pojawiać się wśród odpadów coraz powszechniej.

Ilości hipotetyczne z tabeli 2 - 176,6 Mg.

3.5.5. Inne specyficzne odpady.

Do tych odpadów wskazane jest zaliczyć odpady w postaci padłych sztuk zwierząt. Zdarza się na przykład, że na drogach występują śmiertelnie potrącone zwierzęta czy też zwierzę domowe padło w domu mieszkańca gminy. Z doświadczeń praktycznych wiadomo, że takie zwierzęta są aktualnie zakopywane w różnych miejscach lub wywożone na składowisko odpadów bo tak jest najtaniej i najprościej.

3.5.6. Odpady niebezpieczne wytworzone w grupie odpadów komunalnych.

W strumieniu odpadów komunalnych zawsze możemy mieć do czynienia z pewną ilością odpadów zaliczonych do grupy odpadów niebezpiecznych. Zgodnie z katalogiem, do komunalnych odpadów niebezpiecznych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27.09.2001 r. w sprawie katalogu odpadów, powstających na terenie gminy można zaliczyć w szczególności:

- zużyte akumulatory i baterie,
- zużyte oleje smarowe,
- lampy zawierające rtęć (światłówki, lampy kompaktowe)
- odpady zawierające azbest,
- środki ochrony roślin i opakowania po nich,
- urządzenia chłodnicze zawierające freony i urządzenia elektroniczne (monitory),
- wycofane z eksploatacji pojazdy.
- inne nie wymienione.

Część odpadów jak np. zużyte akumulatory są przekazywane w punktach sprzedaż nowych baterii w ramach opłaty produktowej. Ale jest cała gama komunalnych odpadów niebezpiecznych, które nie są selektywnie zbierane i trafiają na składowisko łącznie z wymieszanymi odpadami komunalnymi. Z częścią odpadów nie wiadomo co się dzieje (np. zużyte światłówki czy też zużyte oleje usuwane w garażach z pojazdów), można się tylko domyślać.

Dotychczas gmina nie podejmowała znacznych działań w zakresie uruchomienia systemu właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Jednakże problem związany z powyższymi odpadami nie pojawiał się w skali nakazującej podejmowanie zdecydowanych działań w tym kierunku.

Ilości powstających na terenie gminy Ryn poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych dotychczas nie były przedmiotem analiz ilościowych.

Ilości hipotetyczne (sumaryczne) odpadów niebezpiecznych mogące powstawać w skali roku z tabeli nr 2 - 11,9 Mg. Jak widać powyższe ilości są dosyć duże, przecież mamy do czynienia z odpadami niebezpiecznymi.

3.5.7. Komunalne odpady obojętne.

Te odpady nie znalazły się w planach wyższych rzędów, ale autor planu uważa, że sposób postępowania z odpadami typu ziemia z wykopów pod budowę, kamienie czy "obojętne" gruz budowlany powinien być określony. Tu należy zwrócić uwagę, że np. ziemia z wykopów (przy realizacji inwestycji) jest traktowana w myśl ustawy o odpadach jako odpad o ile sposób postępowania z tą pozostałością nie został określony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub o pozwoleniu na budowę. Na ogół nie zdajemy sobie często sprawy, że są to odpady, ponieważ brakuje stosowania zapisów o których była mowa powyżej. Zazwyczaj tego typu odpady nie stwarzają dużego problemu ekologicznego ani problemu z ich zagospodarowaniem. Nie jest też prowadzona ewidencja ilości wytwarzanych takich odpadów. Z racji powyższego kwestia tych odpadów została przedstawiona bardzo ogólnie. Sposób postępowania z tymi odpadami na terenie

gminy jest również tzw. zwyczajowy. Zagospodarowanie tego typu odpadów jest według uznania wytwórcy odpadów, ale egzekwowanie prawa w tym względzie jest na razie ograniczone.

3.5.8. Odpady biodegradowalne (organiczne)

Sprawa ustalania ilości i sposobu postępowania z odpadami biodegradowalnymi jest zupełnie nowym tematem, z którym poszczególne jednostki zajmujące się odpadami będą musiały się uporać w najbliższym czasie z racji wymogów stawianych wobec przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Odpady biodegradowalne, a dokładniej odpady ulegające biodegradacji w myśl ustawy o odpadach są to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów. Biodegradacji ulegają odpady organiczne. Takimi odpadami są w szczególności odpady organiczne z parków, zieleńców i ogrodów, odpady kuchenne, drewno, papier i tektura oraz osady ściekowe i itp.

Dotychczas na terenie gminy Ryn, podobnie jak w znacznej większości innych gmin województwa, ale też i kraju odpady te nie podlegały specjalnym rygorom, trafiały one w szczególności na gminne składowisko odpadów.

Hipotetyczne ilości odpadów 515,4 Mg (łącznie z makulaturą bez odpadów z oczyszczalni ścieków).

3.5.9. Zużyte opony

Wyspecyfikowano te odpady z racji znacznego rozwoju motoryzacji i ujęcia tych odpadów w planie wojewódzkim z jednej strony oraz z racji wprowadzanych sukcesywnie zakazów składowania tych odpadów na składowiskach co było pospolitym sposobem postępowania jako działanie z drugiej strony. Dotychczas nie funkcjonuje system zbierania tych odpadów na terenie gminy. Nie są określone ilości powstających tych odpadów. Co prawda coraz częściej opony wymieniane są w punktach serwisowych ale istnieje również praktyka wymiany opon we własnym zakresie.

3.5.10. Odpady nieopakowaniowe

W tym punkcie należy zwrócić uwagę na fakt, że oprócz typowych odpadów opakowaniowych np. z papieru, tworzyw sztucznych, szkła czy metalu występują odpady nieopakowaniowe o składzie chemicznym identycznych często jak opakowania. Na przykład papier gazetowy nie jest opakowaniem, odpadowe metalowe elementy konstrukcji (kształtowniki) też na ogół nie są opakowaniami czy też szkło budowlane (okienne). Odpady opakowaniowe i nieopakowaniowe posiadają różne oznaczenia kodowe podczas gdy zbierający nie rozdzielają odpadów na opakowaniowe i nieopakowaniowe. Stwarza to kłopot w kwestii przeprowadzania bilansu tych odpadów w kontekście osiągania określonych poziomów np. selektywnej zbiórki odpadu opakowaniowego. Każdy kto gospodaruje odpadem powinien go odpowiednio zaszeregować do opakowaniowego lub nieopakowaniowego.

3.6. Odpady z oczyszczalni ścieków.

Według dostępnych danych na terenie gminy Ryn funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków obsługująca m. in. Ryn i kilka innych miejscowości. Powstające w procesie oczyszczania ścieków odpady są to głównie: osady ściekowe (zazwyczaj jest to tzw. osad nadmierny, zbędny w procesie oczyszczania), piasek wychwytywany ze ścieków w piaskownikach oraz skratki wychwytywane na kratkach (pływające elementy w ściekach). Ww. odpady charakteryzują się różną zawartością wody (uwodnieniem) oraz różną, a w przypadku osadów ściekowych z dużą zawartością substancji organicznych.

Wymienione powyżej odpady z oczyszczalni dotychczas wywożone były do rolniczego wykorzystania (osady ściekowe) lub wywożone na składowisko w m. Knis (skratki i piasek z piaskownika).

- Ilość odpadów jakie powstały w 2003 r. wynoszą odpowiednio:
- osad – 9 Mg s.m. (suchej masy, bez uwzględnienia wody),
 - piasek z piaskownika – 2,5 Mg,
 - skratki – 5,5 Mg.

3.7. Ilości odpadów jakie według planów wyższego rzędu należy zebrać w sposób selektywny na terenie gminy.

Dane w formie tabeli przedstawiono według danych procentowych zawartych w planie powiatowym.

Tabela 3 - Ilości odpadów jakie według planów wyższego rzędu należy zebrać w sposób selektywny na terenie gminy.

Rodzaj odpadu	Ogółem wytworzone w 2003 r. w Mg	2006 r. %	2006 r. Mg	2010 r. %	2010 r. Mg
Opakowania:					
z tworzyw sztucznych	52,1	22	11,5	30	15,6
ze szkła	105,7	35	37,0	60	63,4
ze stali	15,0	18	2,7	30	4,5
z aluminium	4,5	35	1,6	60	2,7
z papieru i tektury	131,0	45	59,0	55	72,0
wielomateriałowe	15,0	20	3,0	50	7,5
Wielkogabarytowe	79,0	20	15,8	50	7,5
Budowlane	176,6	15	26,5	40	70,6
Niebezpieczne	11,9	15	1,8	50	6,0

4. Sposób postępowania z odpadami z sektora gospodarczego - analiza stanu aktualnego.

4.1. Źródła powstawania, rodzaje i ilości odpadów z sektora gospodarczego.

4.1.1. Źródła powstawania odpadów z sektora gospodarczego.

Na potrzeby niniejszego opracowania zastosowano nazwy "odpady niekomunalne" lub "odpady przemysłowe". W przepisach prawa nie zastosowano takich określeń, a szkoda. Brakuje nazwy dla odpadów powstających w toku prowadzonej działalności gospodarczej, nie będących odpadami komunalnymi.

Źródłami powstawania tych odpadów są procesy związane z prowadzeniem działalności produkcyjnej jak i usługowej.

Na terenie gminy jest niewiele zakładów wytwarzających odpady produkcyjne. W szczególności występuje: Przedsiębiorstwo "JOCZ" produkujące stolarkę budowlaną (okna z tworzyw sztucznych), zakład galanterii metalowej (Guz. J. Produkcja metalowych balustrad), kilka zakładów drzewnych (7 szt), Spółdzielnie Pracy: Inwalidów "Pokój" (produkująca wyroby z materiałów tekstylnych) oraz Niewidomych "Zorza" (produkująca szczotki), zakład produkcji łodzi z tworzyw sztucznych (Burnos K.), zakład produkcji makaronu, zakład produkcji siatki i piekarnie (szt.2). Miejsca lokalizacji ww. zakładów są następujące: Ryn (10 szt.), Tros (3), Rybicał (2), Knis (1), Sterławki Wielkie (1). Ponadto występują 4 fermy tzw. wielkotowarowe. Nie stwarza raczej to problemu gospodarki odpadami przemysłowymi. Każdy podmiot sam gospodaruje wytworzonymi odpadami poprzez przekazanie kolejnym posiadaczom (odbiorcom) do wykorzystania (odzysku) lub do unieszkodliwiania.

Podmioty prowadzące działalność gospodarczą wytwarzający odpady powinni posiadać uregulowania formalnoprawne w zakresie wytwarzania odpadów (decyzje wydane przez Starostwo lub Urząd Wojewódzki lub złożenie stosownych informacji o gospodarowaniu wytworzonymi odpadami). Powyższe obowiązki nie dotyczą jedynie podmiotów wytwarzających rocznie do 5 Mg odpadów innych niż niebezpieczne (bez uwzględnienia odpadów komunalnych). Podmioty wytwarzające odpady są obowiązane do prowadzenia jakościowej i ilościowej ewidencji wytwarzanych odpadów i przekazywania corocznych sprawozdań o ilości wytwarzanych odpadów Marszałkowi Województwa. Z danych Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie wynika, że sprawozdanie roczne za 2002 r. i 2003 r o ilości wytworzonych odpadów Marszałkowi województwa nie złożył żaden podmiot z terenu gminy Ryn.

4.1.2. Rodzaje powstających odpadów z sektora gospodarczego odpadów.

Wśród odpadów nazywanych zwyczajowo "przemysłowymi" podobnie jak przy odpadach komunalnych występują odpady:

- inne niż niebezpieczne,
- niebezpieczne,
- obojętne.

W toku działalności ogólnie wykazanych wyżej podmiotów gospodarczych powstają odpady z sektora gospodarczego inne niż niebezpieczne ale i odpady niebezpieczne, rzadziej są to odpady obojętne.

Do odpadów innych niż niebezpieczne wytwarzanych na terenie gminy Ryn w relatywnie większych ilościach (z racji małej ilości podmiotów gospodarczych ilość wytwarzanych odpadów jest generalnie nieduża) można zaliczyć:

- odpady drzewne (ścinki drewna, wióry i trociny, kora),
- odpady popaleniskowe,
- odpady z przetwórstwa elementów z tworzyw sztucznych,
- odpady opakowaniowe (omówione przy odpadach komunalnych),
- odpady z użytkowania pojazdów,
- odpady padłych sztuk zwierząt z ferm trzody i drobiu,
- odpady z oczyszczania ścieków (omówione na "pograniczu odpadów komunalnych i przemysłowych).

Do odpadów niebezpiecznych wytwarzanych na terenie gminy Ryn należy zaliczyć przede wszystkim:

- zużyte świetlówki i lampy zawierające rtęć,
- przepracowane oleje smarowe,

- akumulatory i baterie,
- odpady medyczne i weterynaryjne,
- odpady z eksploatacji pojazdów,
- pojazdy wycofane z eksploatacji,
- opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych.

Dane o rodzajach odpadów przemysłowych powstających na terenie gminy pochodzą z Urzędu Miasta i Gminy Ryn oraz na podstawie własnych ustaleń. Oczywiście poza wymienionymi powstają zapewne inne rodzaje odpadów ale aktualny stan wiedzy dotyczył odpadów wyżej wymienionych.

Odpady obojętne nie są w specjalny sposób oznaczane, a ich istnienie powinno być bliżej specyfikowane w przypadku deponowania tego typu odpadów na składowiskach odpadów obojętnych objętych znacznie łagodniejszymi wymogami niż składowiska pozostałych odpadów (innych niż niebezpieczne i niebezpiecznych).

4.1.3. Ilości powstających odpadów z sektora gospodarczego:

Informacje dotyczące ilości odpadów przemysłowych powstających na terenie gminy uzyskano w Urzędzie Miasta i Gminy (dane zebrane ankietowo) oraz na podstawie innych dostępnych danych. Dane ilościowe nie zostały przesłane (a powinny) do Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, stąd nie uzyskano informacji z tego źródła. Na terenie gminy wyspecyfikowano 18 większych podmiotów mogących wytwarzać odpady, z tego 9 z branży drzewnej. Dane o odpadach wytworzonych przedstawiło do ww. ankiety jedynie 7 podmiotów. Ilości wytwarzanych odpadów pochodzące z ankiet są szacunkowe w skali gminy, dotyczą niżej wymienionych odpadów (w tabeli uwzględniono dodatkowe informacje o odpadach medycznych od podmiotu wytwarzającego te odpady oraz z innych źródeł):

Tabela 4. Ilości powstających odpadów w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą.

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość wytworzona w Mg	Odzysk na terenie gminy w Mg
1.	03 01 05	Trociny, wióry, ścinki	86,500	75,200**
2.	07 02 13***	Odpady z tworzyw sztucznych	60,000	
3.	12 01 05	Odpady z toczenia i wygładzania tworzyw sztucznych	51,400	
4.	17 02 02	Szkło	84,600	
5.	18 01 03*	Odpady medyczne	0,350	

* - odpady niebezpieczne

** - raczej mamy tu do czynienia ze spalaniem paliwa jakim jest drewno.

*** - kod przyjęty dla wszystkich odpadów z produkcji elementów z tworzyw sztucznych.

Nawet jak na gminę o niedużej ilości podmiotów gospodarczych mogących wytwarzać odpady powyższe dane są śladowe.

4.2. Sposób postępowania z odpadami z sektora gospodarczego na terenie gminy Ryn (istniejące sposoby zbierania odpadów).

4.2.1. Gromadzenie wytwarzanych odpadów z sektora gospodarczego.

Podmioty gospodarcze wytwarzające odpady mają obowiązek posiadania uzgodnień ze Starostwem Powiatowym, a w szczególnych przypadkach z Wojewodą sposobów i miejsc magazynowania odpadów. Sposób i miejsca magazynowania odpadów uzależnione są od rodzaju odpadów. Odpady niebezpieczne muszą być magazynowane z zachowaniem większych rygorów niż odpady inne niż niebezpieczne. Spełnianie wymogów przez podmioty gospodarcze sprawdzane jest przez służby wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska w miarę posiadanych możliwości kadrowych i w miarę potrzeb.

Wytwarzane odpady z sektora gospodarczego są wywożone poza teren gminy (w szczególności odpady niebezpieczne), część odpadów poddawana jest procesowi odzysku (np. w celach energetycznych odpady drzewne). Zakłady drzewne wytwarzają w szczególności odpady drzewne, które są wykorzystywane gospodarczo poprzez spalanie we własnych kotłowniach lub poprzez przekazywanie odbiorcom.

Pozostałe odpady odbierane są przez odbiorców odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania. Podmioty gospodarcze nie mają raczej problemów ze znalezieniem odbiorców swoich odpadów.

4.2.2. Zbiórka i transport odpadów z sektora gospodarczego.

Na terenie gminy Ryn odpady z sektora gospodarczego transportowane są własnym sprzętem wytwórców odpadów (odpady inne niż niebezpieczne) lub sprzętem odbiorcy odpadów, zaś odpady niebezpieczne transportowane są najczęściej transportem odbiorców odpadów. Nie ma podmiotów zajmujących się zbieraniem odpadów na terenie gminy mających siedzibę na terenie gminy.

Kilka firm zewnętrznych uzyskało zezwolenia ze Starostwa Powiatowego w Giżycku na wytwarzanie odpadów azbestowych. Dotyczy to firm posiadających siedzibę poza gminą Ryn, zamierzających świadczyć usługi w zakresie zdejmowania wyrobów zawierających azbest (wytwarzania odpadów). Brak jest danych na temat czy firmy zewnętrzne posiadające zezwolenia faktycznie wykonały usługę i wytworzyły przedmiotowe odpady. Wskazane byłoby zobowiązanie tych firm do składania Staroście lub władzom gminnym sprawozdań rocznych o ilościach wytworzonych odpadów. Dane o tych firmach znajdują się w Urzędzie Miasta i Gminy w Rynie i w Starostwie Powiatowym w Giżycku.

4.2.3. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów z sektora gospodarczego.

Odzysk odpadów

Odzysk odpadów na terenie gminy dotyczy w szczególności wykorzystania odpadów drzewnych w postaci trocin, zrzynów i kawałków drewna jako paliwa do celów grzewczych w miejscu i poza miejscem ich wytworzenia.

Unieszkodliwianie odpadów

Na terenie gminy proces unieszkodliwiania odpadów z sektora gospodarczego innych niż niebezpieczne prowadzony jest poprzez składowanie na składowisku w m. Knis. Odpady są składowane wspólnie z odpadami komunalnymi. Brak jest bliższych danych dotyczących rodzajów

.....
odpadów poddawanych temu procesowi (za wyjątkiem odpadów z oczyszczalni ujętych wcześniej w opracowaniu).

4.2.4. Postępowanie z wytypowanymi odpadami z sektora gospodarczego w gminie

- odpady ulegające biodegradacji

Te odpady, z racji podobnych właściwości do komunalnych odpadów ulegających biodegradacji nie są w praktyce oddzielnie traktowane. Stąd sprawę odpadów biodegradowalnych szerzej potraktowano w części dotyczącej odpadów komunalnych.

- odpady opakowaniowe

Sposób postępowania z odpadami opakowaniowymi nie jest aktualnie rozwinięty. Brak danych na temat zbierania odpadów opakowaniowych chociażby z punktów handlowych.

W przyszłości trzeba objąć zorganizowaną zbiórką większą część odpadów opakowaniowych z sektora gospodarczego z uwzględnieniem w miarę potrzeb powstających odpadów opakowaniowych zaliczanych do odpadów niebezpiecznych (kod 15 01 10) o ile takie się pojawiają.

- odpady budowlane

Odpady takie są zagospodarowywane "zwyczajowo" poprzez wykorzystanie do utwardzenia dróg lub zasypywania zagłębień.

- odpadowe opony

Podmioty gospodarcze same muszą radzić sobie z tym problemem, zbierać odpady i okresowo przekazywać odbiorcom tego odpadu.

4.2.5. Postępowanie z wytypowanymi odpadami niebezpiecznymi z sektora gospodarczego w gminie.

- zużyte świetlówki i lampy zawierające rtęć

Brak jest danych na temat postępowania z tymi odpadami na terenie gminy. Odpady te mają prawo powstawać w związku z użytkowaniem lamp świetlówkowych i rtęciowych.

- przepracowane oleje smarowe

Brak jest danych na temat postępowania z tymi odpadami na terenie gminy. Prawdopodobnie występuje zjawisko wykorzystywania tych odpadów m. in. do malowania ogrodzeń.

- akumulatory i baterie, akumulatory

Zużyte urządzenia są najczęściej przekazywane w punktach sprzedaży nowych urządzeń w ramach tzw. opłaty depozytowej, w wyjątkowych sytuacjach odpad jest sprzedawany w uprawnionych punktach skupu złomu. Baterie do urządzeń elektronicznych powstają w podmiotach gospodarczych raczej w ograniczonym zakresie.

- odpady medyczne i weterynaryjne

Powstające odpady medyczne w dwóch przychodniach zdrowia odbierane są przez firmę zewnętrzną i wywożone do spalarni w Olecku.

- odpady z eksploatacji pojazdów

Brak jest danych na temat postępowania z tymi odpadami na terenie gminy.

- pojazdy wycofane z eksploatacji

Pojazdy podlegają procesowi wyrejestrowania po uprzednim przekazaniu pojazdu do uprawnionej przez Wojewodę zbiornicy. Na terenie powiatu giżyckiego taką zbiornicę prowadzi:

- Auto-Złom Auto-Naprawa-Komis-Części Ołów Antoni Robert, Giżycko, ul. Obwodowa 3,

Blisko położona zbiornica przyjmująca pojazdy do kasacji poza terenem powiatu znajduje się w Biedaszkach Małych, gm. Kętrzyn, Auto-Handel, Barbara Suchowiecka.

- opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych

Obrót takimi substancjami na terenie gminy jest ograniczony stąd i ilość takich opakowań nie powinna stanowić problemu środowiskowego.

- odpady zawierające PCB

Odpady zawierające PCB (ogólnie pojęte polichlorowane bifenyle) czyli syciwo w olejach energetycznych transformatorowych i kondensatorowych. Według danych wojewódzkiego planu gospodarki odpadami na terenie gminy nie są eksploatowane urządzenia zawierające ww. substancje mogące być źródłem powstania odpadu zawierającego PCB, w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą (dane przekazywane przez podmioty do wojewody). Natomiast z danych Urzędu Miasta i Gminy w Rynie wynika, że nie zostały takie urządzenia zgłoszone przez osoby indywidualne (takie dane należało zgłosić w urzędzie na mocy przepisów z zakresu postępowania z urządzeniami zawierającymi PCB).

5. Przywóz odpadów na teren gminy i wywóz odpadów z terenu gminy.

Nominalnie na teren gminy nie są przywożone z zewnątrz odpady do składowania (aczkolwiek wobec braku dozoru obiektów w m. Knis i Sterławki Wielkie taka sytuacja może się zdarzyć). Brak informacji aby przywożone były odpady do odzysku.

Część powstających odpadów, w tym szczególnie odpady niebezpieczne są zapewne wywożone poza teren gminy do unieszkodliwiania lub odzysku.

Pewna ilość odpadów komunalnych (za pośrednictwem Fundacji OWJM) wywożona jest poza teren gminy na składowisko miejskie Giżycka (ok. 250 Mg).

6. Lokalizacja składowisk odpadów i ich aktualny stan.

Czynne składowisko odpadów.

Na terenie gminy istnieje jedno czynne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne zlokalizowane w m. Knis, uruchomione w drugiej połowie lat 70-tych ubiegłego stulecia (występują różne daty uruchomienia obiektu - 1975-78). Obiekt położony jest w odległości ok. 2,5 km w kierunku północno-zachodnim od centrum Rynu, w sąsiedztwie miejscowości Knis.

Składowisko posiada powierzchnię 1,7 ha i jest eksploatowane na podstawie wydanej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie z 08.07.1993 r., znak: 36/93. Obiekt usytuowany został na gruntach naturalnych wykazujących właściwości słaboprzepuszczalne, ale bez pełnego udokumentowania ciągłości warstwy uszczelniającej. Obiekt nie jest ogrodzony i posiada słabo rozwiniętą zielenią izolacyjną od strony drogi publicznej, z pozostałych trzech stron występuje zielenią

naturalna (las). Na składowisku nie występuje żadna infrastruktura typowa dla tego typu obiektów. Obiekt nie posiada urządzeń do badania wpływu obiektu na środowisko (wody podziemne) - piezometrów. Na składowisku nie ma brodzika do dezynfekcji kół pojazdów.

Eksploatacja obiektu odbywa się w oparciu o decyzję zatwierdzającą instrukcję eksploatacji składowiska znak: WŚ.7644o.- 58-1/02 z dnia 2002-12-23 wydaną przez Starostę Giżyckiego.

Starostwo Powiatowe w Giżycku wydało zarządzającemu składowiskiem – Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rynie (spółka gminna) decyzję nakazującą zamknięcie obiektu do 31.12.2005 r. wobec braku możliwości jego dostosowania do wymogów przepisów prawa.

Nielegalne składowiska odpadów.

Na terenie gminy pojawiają się miejsca gdzie zdarzają się przypadki nielegalnego wyrzucania odpadów. Są to dzikie wysypiska w różnych rejonach, gdzie wyrzucane są w szczególności odpady materiałów rozbiórkowych po remontach, ale i komunalne (np. w rejonie m. Rybicał). Wysypiska te są sukcesywnie likwidowane poprzez wywiezienie odpadów na gminne składowisko odpadów (ostatnia taka akcja miała miejsce w marcu 2003 r.)

Mogilniki.

Na terenie gminy Ryn nie występuje mogilnik przeterminowanych środków ochrony roślin.

7. Działania Gminy w zakresie poprawy sytuacji w gospodarce odpadami.

Okresowo przedstawiciele gminnego podmiotu komunalnego PGKiM w Rynie prowadzą sprawdzenia w zakresie poprawności pozbywania się odpadów komunalnych. Ostatnia taka kontrola przeprowadzona została w 2003 r. Wskazane jest kontynuowanie takich kontroli oraz ich rozszerzenie o sprawdzenie potwierdzeń poprawności pozbywania się odpadów komunalnych przez mieszkańców gminy.

III. PROGNOZA ZMIAN.

1. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych.

Podstawową grupę wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie gminy stanowią odpady z gospodarstw domowych. Dlatego określenie parametrów dla tego strumienia odpadów będzie stanowiło bazę wyjściową do dalszych analiz. Z racji stabilizacji w zakresie ilości mieszkańców zamieszkujących teren gminy wszelkie analizy ilościowe odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy przez stałych mieszkańców w najbliższych kilku latach ukierunkowane są na w miarę stałą ilość powstających odpadów. Potwierdza to plan gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego jak i powiatu giżyckiego. A jeszcze kilka lat temu zakładano wzrost liczby mieszkańców i ilości wytwarzanych odpadów.

Trudno jest wiarygodnie obecnie przewidzieć jaka będzie tendencja w zakresie powstawania odpadów komunalnych z innych źródeł jak na przykład z turystyki czy też w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą wytwórczą i usługową. Nic nie wskazuje na znaczący wzrost liczby turystów odwiedzających gminę w najbliższej przyszłości.

Podobnie jest z innymi odpadami komunalnymi jak chociażby z czyszczenia publicznych ulic lub placów. Ilość tych odpadów jest jednak nieduża stąd nawet gdyby nastąpił wzrost powierzchni podlegającej sprzątnięciu nie będzie to stanowiło o znacznym wzroście ilości powstających na terenie gminy odpadów komunalnych.

Może wzrastać ilość odpadów powstających w trakcie oczyszczania ścieków z racji przewidywanego wzrostu ilości oczyszczanych ścieków.

Tendencje w zakresie wytwarzania odpadów niekomunalnych (przemysłowych) w dobie rozchwianej gospodarki raczej nie wykazującej potencjalnego wzrostu na terenie gminy powodują, że potencjalna ilość powstających odpadów w najbliższej przyszłości będzie zbliżona do tej jaka powstaje obecnie.

Stąd wniosek ogólny i założenie, że w najbliższych 8 latach ilość odpadów powstających na terenie gminy będzie zbliżona do ilości powstającej obecnie i nie wynika to z uproszczenia analizy, a z ogólnej tendencji w tym zakresie. Jeżeli będą powstawały nieco większe ilości odpadów to wprowadzając system gospodarowania nimi zawsze można go dostosować do bieżących potrzeb.

Zgodnie z prognozami zawartymi w powiatowym planie gospodarki odpadami w najbliższych 4 latach w miastach wzrastać będą głównie ilości odpadów budowlanych i wielkogabarytowych, opakowaniowych z papieru i tektury oraz z tworzyw sztucznych, a także ze szkła. Na stałym poziomie będzie a nawet przewiduje się zmniejszenie ilości odpadów organicznych zwierzęcych i drobnej frakcji popiołowej. Na terenach wiejskich przewidywany jest wzrost ilości odpadów budowlanych i wielkogabarytowych.

Ogólnie prognozuje się zwiększenie ilości odpadów zebranych selektywnie i zmniejszenie ilości odpadów składowanych na składowisku.

2. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami.

2.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów.

Jest to zadanie wydaje się wykraczające poza zakres możliwości ingerencji gminy. Znaczny udział w odpadach mają wszelkiego rodzaju opakowania towarów, które nie zaspokajają potrzeb mieszkańców, służą jedynie ochronie towaru. Niektóre opakowania zamiast być wielokrotnego użytku, zwrotne występują w formie jednorazowej, co powoduje niepotrzebne powstawanie odpadów. Wprowadzenie odpowiednich mechanizmów wpływających na ograniczenie ilości odpadów powinno stać się celem gospodarki odpadami na szczeblu władz centralnych. Jednakże każdy wytwórca odpadów zarówno indywidualny jak i prowadzący działalność gospodarczą może podejmować działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu jak i ograniczaniu ilości powstających odpadów o czym będzie jeszcze poniżej. Wejście Polski do Unii Europejskiej spowoduje przyjęcie obowiązku stosowania technologii bezodpadowych i małodpadowych.

2.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

Ograniczanie ilości powstających odpadów jest kolejnym po zapobieganiu działaniem pożądanym w gospodarce odpadami. Ograniczenie wytwarzania odpadów jest zadaniem długofalowym i wymagającym rozległych działań. I tu kolejne zadanie w szczególności na szczeblu centralnym. Poprzez wprowadzanie mechanizmów stymulujących prowadzenie produkcji mało odpadowej, a jeszcze lepiej bezodpadowej można zmierzać do ograniczania ilości powstających odpadów. Takimi mechanizmami może być wspieranie finansowe z Funduszy Ochrony Środowiska technologii o małej ilości powstających odpadów. To czy rozpakowując produkt w domu wytworzymy mniej lub więcej odpadów zależy od wytwórcy towaru, a nie od kupującego. Poprzez stosowanie opłat opakowaniowych należałoby doprowadzić do ograniczenia powstawania odpadów przy przystępowaniu do użytkowania produktu. Stosowanie opakowań zwrotnych jest

dobrą metodą zmierzającą do ograniczania ilości powstających odpadów, ale nie na szczeblu gminnym mogą być wprowadzane takie mechanizmy.

Z drugiej strony zmniejszanie ilości powstających odpadów można uzyskać poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, ale gdy nie będzie to poparte działaniami ogólnokrajowymi to efekt może być mierny.

Podobnie ma się rzecz z negatywnym oddziaływaniem odpadów na środowisko. W pierwszej kolejności systemem centralnie ustalanych norm i przepisów należy dążyć do tego celu. Kolejno na każdym etapie gospodarowania należy ograniczać negatywne oddziaływanie odpadów.

2.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, w szczególności odpadów komunalnych.

Za prawidłowe postępowanie z odpadami w pierwszej kolejności odpowiada każdorazowo posiadacz odpadu. Działania zmierzające do wspomagania prawidłowego postępowania z odpadami ze strony gminy mogą polegać na analizie stanu bieżącego oraz w zależności od podległości podmiotu realizującego dane zadanie w gospodarowaniu odpadami nakazywanie lub sugerowanie właściwego postępowania w przypadku odstępstwa od przyjętych zasad. W przypadku realizacji systemu gospodarki odpadami w obecnych realiach podstawowym wymogiem staje się posiadanie dobrze urządzonego, spełniającego wszelkie wymogi składowiska odpadów. Ponieważ gmina Ryn nie posiada takiego obiektu i nie ma potencjału ekonomicznego by taki obiekt wybudować zasadne jest rozwiązywanie problemów gospodarki odpadami wspólnie z innymi gminami. System zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy będzie uzależniony od rozwiązań przyjętych w ramach współpracy z innymi samorządami. Początkiem takiej współpracy są działania podjęte w kierunku utworzenia międzygminnego związku między innymi do rozwiązania kwestii zagospodarowania odpadów pochodzących z gmin powiatu giżyckiego i innych które chcą w takim przedsięwzięciu uczestniczyć.

Działaniem wspomagającym ze strony Gminy Ryn w zakresie transportu odpadów może być dobre utrzymanie dróg gminnych na trasie transportu odpadów komunalnych od wytwórcy do miejsc dalszego gospodarowania odpadami.

W zakresie odzysku odpadów komunalnych gmina może wspierać inicjatywy zgodnego z prawem odzysku odpadów przez podmioty chcące uruchomić taką działalność na terenie gminy w ramach tworzonego związku celowego lub podmioty indywidualne.

Podobnie ma się rzecz w przypadku unieszkodliwiania odpadów, z tym że ten proces postępowania z odpadami poza składowaniem nie bardzo wydaje się być możliwy do wykonania na terenie gminy. Natomiast w przypadku unieszkodliwiania odpadów poprzez ich składowanie na składowisku w m. Knis Gmina w niedługim czasie musi zakończyć użytkowanie tego obiektu (31.12.2005 r.).

Działalność władz gminnych w zakresie ochrony środowiska przed odpadami polegać powinna w szczególności na uwzględnieniu tego rodzaju zadań w programach gospodarczych oraz w planach zagospodarowania przestrzennego, a następnie na zapewnieniu ich realizacji poprzez sprawowanie nadzoru nad jednostkami organizacyjnymi znajdującymi się na danym terenie oraz współpracę z innymi samorządami. Nadzór ten obejmuje sprawy gromadzenia i unieszkodliwiania odpadów, budowy wysypisk, zasad działalności komunalnych i prywatnych przedsiębiorstw oczyszczania, ustalania częstotliwości i sposobu wywozu odpadów.

2.4. Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.

W planach wyższego rzędu został wprowadzony obowiązek osiągnięcia odpowiednich ograniczeń w składowaniu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji o czym będzie poniżej.

Odpady ulegające biodegradacji czyli organiczne nie są generalnie w oddzielny sposób zbierane na terenie gminy. Wynika to w szczególności z tego, że dotychczas nie było obowiązku osobnego gospodarowania tymi odpadami. Ażeby móc prowadzić taki proces trzeba się do tego bardzo przygotować i poczynić ważne inwestycje. Odpady trzeba przede wszystkim zebrać z terenu gminy a następnie przeprowadzić proces ich zagospodarowania z ewentualnym uwzględnieniem procesu kompostowania. Kompostowanie może się odbyć w przygotowanych do tego celu urządzeniach lub placach. Technologie kompostowania odpadów w kraju nie są zbyt rozwinięte. Kompost wytworzony musi odpowiadać pewnym normom i potrzebny jest zbyt na ten wyrób. Trzeba wieloletnich doświadczeń ażeby poradzić sobie z tym zadaniem. Część odpadów organicznych może być zagospodarowywana w sposób inny niż kompostowanie.

Temat ograniczeń w deponowaniu na składowiskach ww. odpadów został zbyt mocno zrzucony na barki gmin. W planach wyższych rządów mówi się, że gmina ma osiągnąć taki to a taki poziom redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska. Jednakże zbyt wiele jest niejasności w tym temacie aby autorytatywnie rozwiązać powyższą kwestię.

Docelowo określono w planie wojewódzkim, że do roku 2010 ilość komunalnych odpadów biodegradowalnych, jakie nie mogą trafiać na składowiska mogą wynosić 75 % odpadów organicznych wytworzonych w 1995 r. Według wykonującego niniejsze opracowanie ilość odpadów biodegradowalnych wytworzonych za rok 1995 może być w skali kraju i województwa zawyżona, ponieważ w roku 1995 nikt nie prowadził bilansu takich odpadów. Trzeba też podkreślić, że na terenach wiejskich znaczna część odpadów organicznych jest kompostowana w przydomowych kompostownikach.

Ilość hipotetyczna powstających na terenie gminy odpadów biodegradowalnych wynosi ok. 515 Mg (odpady tzw. kuchenne, zielone i makulatura). Wyliczenia przedstawione w planie wojewódzkim mówią, że na terenie powiatu giżyckiego w 2006 r. powstanie 8,8 tys. Mg odpadów organicznych, podczas gdy według wyliczeń w planie powiatowym ogólna ilość powstających odpadów komunalnych wynosi ok. 14,7 tys. Mg (w planie wojewódzkim ok. 20 tys. Mg). Z powyższego wynikają rozbieżności i kłopot z faktycznym ustaleniem ilości powstających odpadów.

Można założyć, że na terenie gminy Ryn ilość odpadów biodegradowalnych wytworzonych (teoretycznie) na terenie gminy Ryn w 1995 r. może być bliska 500 Mg. Stąd chcąc osiągnąć 25 % redukcję odpadów kierowanych na składowisko w m. Knis trzeba wyłączyć z deponowania do 2010 r. ok. 125 Mg odpadów biodegradowalnych. Stosowanie pośrednich limitów ograniczeń np. do 2006 r. (redukcja 12 % odpadów) jest praktycznie niemożliwe i niecelowe. Po co nakładać większe obowiązki niż nakładają dyrektywy unijne i plan wojewódzki. Do 2010 r. trzeba osiągnąć redukcję rzędu 25 %, co też wymaga nie lada nakładów i starań.

W celu spełnienia ww. obowiązku w pierwszej kolejności należy przeprowadzić rozeznanie ile odpadów biodegradowalnych jest zagospodarowanych przez osoby indywidualne w prywatnych kompostownikach ? Równolegle wskazane jest przystąpić do selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych zaliczanych jako biodegradowalnych. Sелеktywna zbiórka i przekazanie do odzysku papieru i tektury powoduje realizację ograniczenia ilości odpadów organicznych składowanych na składowisku.

W celu osiągnięcia stawianych wymogów % -ych zasadne będzie uwzględnienie jako nie kierowane na składowiska osadów ściekowych wykorzystywanych rolniczo (po doprecyzowaniu czy są to odpady komunalne czy przemysłowe).

Tak więc ujęcie w ramy ewidencyjne odpadów (zaliczanych do biodegradowalnych) ze stołówek, odpadów kompostowanych w przydomowych kompostownikach, selektywnie zbieranych odpadów makulatury i papieru czy np. opakowań z drewna ułatwi spełnienie wymogu ograniczenia ilości komunalnych odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowiska.

Ograniczanie ilości odpadów komunalnych biodegradowalnych kierowanych na składowiska jest jedynym limitem przedstawionym w myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (paragraf 4 pkt. 3 lit. d). Ograniczenie ilościowe wynika z dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie ziemnych składowisk odpadów.

IV. ZAŁOŻONE CELE I PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI.

1. Założone cele.

Cel główny za wojewódzkim planem gospodarki odpadami to – "Minimalizacja zagrożeń powodowanych przez odpady"

Cele gminne powinny przedstawiać się następująco:

- zapobieżenie powstaniu odpadów
- ograniczenie wytworzonych odpadów
- ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na środowisko
- powtórne wykorzystanie odpadów
- dobry system gospodarowania odpadami
- ograniczenie ilości komunalnych odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska
- zamknięcie Wiejskiego Punktu Gromadzenia Odpadów w Sterławkach Wielkich,
- zamknięcie nie mogącego spełniać stawianych wymogów składowiska w m. Knis
- brak nielegalnych składowisk odpadów,
- wysoka świadomość społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami

Według klasycznej zasady najlepiej jest zapobiegać powstawaniu odpadów (co jest zresztą bardzo trudne), jeżeli już odpady muszą powstawać to należy ograniczać ich ilość (co jest trudne), a jeżeli już odpady powstaną i nie da się ograniczyć ich ilości to trzeba ograniczać ich ewentualny negatywny wpływ na środowisko i starać się spowodować powtórne wykorzystanie odpadów (z tym jest już lepiej).

Dla powstałych odpadów wskazane jest stworzenie dobrego systemu gospodarowania nimi (gromadzenia, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania), właśnie w takiej kolejności.

Ponadto cele wynikają z lokalnych uwarunkowań (posiadanie czynnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne nie mogącego spełniać wymogów stawianych tego typu obiektów przy braku możliwości i zasadności jego dostosowywania do takich wymogów). Wymogi stawiane w przepisach w związku z akcesją do Unii Europejskiej muszą znaleźć swoje odzwierciedlenie w stawianych celach (redukcja odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowiska). Podwyższanie świadomości ekologicznej społeczeństwa jest kapitałem na przyszłość i koniecznym elementem skuteczności systemu gospodarowania odpadami.

W powiatowym planie gospodarki odpadami powiatu giżyckiego przedstawiono zakładane cele dla określonego ogólnie systemu gospodarowania odpadami. Podstawowe cele i zadania, które ma spełnić zaproponowany system zdefiniowano następująco:

Cele:

- zorganizowane usuwanie odpadów komunalnych od wszystkich mieszkańców, jednostek gospodarczych i instytucji,
- zagospodarowanie odpadów o charakterze użytkowym i unieszkodliwienie pozostałych,
- aktywizacja mieszkańców w kierunku działań "pro-środowiskowych",
- samofinansowanie systemu zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów,
- zapewnienie odpowiedniego standardu usług usuwania, zagospodarowywania i unieszkodliwiania odpadów,
- organizacja systemu w sposób maksymalnie chroniący środowisko naturalne,
- zdolność systemu do przystosowania się do przyszłych standardów europejskich.

Z a d a n i a:

- stworzenie warunków zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów (system zbiórki, gromadzenia i unieszkodliwiania),
- przygotowanie do rekultywacji eksploatowanych składowisk,
- spowodowanie zagospodarowania odpadów poprodukcyjnych - użytkowych,
- przygotowanie właściwej struktury technicznej gromadzenia i zbierania odpadów (firmy wywozowe),
- przygotowanie struktury organizacyjnej i finansowej.

Ogólnie rzecz ujmując cele przedstawione w powiatowym planie jak i w gminnym pokrywają się ponieważ nie może być inaczej.

2. Projektowany system gospodarki odpadami, w szczególności komunalnymi i opakowaniowymi, uwzględniający ich zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie, ze wskazaniem miejsca unieszkodliwiania odpadów.

W działaniach w zakresie gospodarowania odpadami należy przestrzegać zasady, że zmian należy dokonywać **metodami ewolucyjnymi**. Wprowadzanie nowych, ale często bardzo drogich rozwiązań, skutkuje tym, że wytwórcy odpadów i często samorządy są nadmiernie obciążane finansowo w stopniu nie do przebrnięcia. Skutkować to może niewydolnością finansową lub odstępowaniem od wprowadzonego systemu. Wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań dużo droższych od już stosowanych sprawia, że wytwarzający odpady wyrzucają je do rowów i zagłębień terenowych.

Jak już wcześniej przedstawiono systemy gospodarowania odpadami komunalnymi są tworzone w ten sposób, że zawsze składowisko jest bazowym ich elementem. W przypadku prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów w szerokim zakresie czy też prowadząc spalarnię odpadów będą powstawały pozostałości, które muszą być gdzieś zdeponowane. Oczywiście technologie produkcji wyrobów z pozostałości po spalaniu odpadów już są przedstawiane, ale koszty takiego postępowania są bardzo wysokie a efekt nieznany.

Wobec posiadania składowiska nie spełniającego wymogów stawianych tego typu obiektom oraz braku racjonalnych przesłanek do jego modernizacji lub budowy nowego wysypiska wielce zasadna jest inicjatywa tworzenia systemu gospodarki odpadami w połączeniu z innymi gminami powiatu giżyckiego. Związki międzygminne mogą łatwiej pozyskiwać środki na rozwiązywanie kwestii gospodarki odpadami oraz mogą racjonalniej prowadzić taką gospodarkę spełniającą wymogi europejskie.

Jednakże do uruchomienia systemu gospodarki odpadami w systemie międzygminnym musi upłynąć trochę czasu, ile dokładnie nie wiadomo. Wobec powyższego niektóre kwestie gospodarowania odpadami wymagają bieżących działań ze strony gminy pozostałe muszą być ustalone na etapie działania związku międzygminnego.

2.1. Założenia systemu gospodarki odpadami wynikające z powiatowego planu.

KONCEPCJA ZORGANIZOWANEJ GOSPODARKI ODPADAMI W POWIECIE GIŻYCKIM

Założenia

W powiatowym planie gospodarki odpadami przyjęto następujący wariant zagospodarowywania odpadów powstających na obszarze gmin tworzących powiat giżycki:

Biorąc pod uwagę obecny stan techniczny, istniejące wyposażenie oraz ograniczone możliwości przy jednoczesnej konieczności ponoszenia nakładów finansowych na dostosowanie gminnych składowisk do wymagań ustawy o odpadach, ma nastąpić ich sukcesywne zamykanie, montaż urządzeń monitorujących wody podziemne i rekultywacja. Docelowo pozostaje czynne na terenie

powiatu składowisko w Świdrach k/Giżycka, które przejmie odpady z przyległych gmin zamykających własne obiekty;

Po zamknięciu składowiska odpadów, lub jego części, należy wykonać prace rekultywacyjne w sposób, który by zabezpieczyły składowisko przed infiltracją wód opadowych. (Prawo Ochrony Środowiska, określa, że rekultywację obowiązany jest przeprowadzić właściciel ziemi, na której występuje zanieczyszczenie gleby lub ziemi.)

Na terenie powiatu wdrożony ma być system selektywnej zbiórki odpadów metodą "u źródła", co pozwoli ograniczyć wielkość strumienia odpadów kierowanych na składowiska. Wdrażanie systemu zapoczątkowane zostanie etapem pilotażowym, w którym w ograniczonym zakresie co do ilości miejsc zbiórki pozyskiwać się będzie makulaturę i szkło. W następnym etapie zbiórka odpadów poszerzona zostanie o opakowania plastikowe, puszki oraz drobny złom. Zakłada się, że po kilkuletnim okresie wdrażania systemu, pozyskane zostanie tą metodą do 30% surowców z ogólnej ilości zawartych w odpadach.

Tu uwaga autora niniejszego opracowania w sprawie wprowadzania selektywnej zbiórki odpadów zazwyczaj w pierwszym etapie następuje zbieranie tworzyw sztucznych zajmujących znaczną objętość, przy występującym bezproblemowym zbyciu tego odpadu użytkowego.

Przy istniejącym składowisku w Świdrach k/Giżycka ma powstać Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZUOK), w skład którego wchodzić będzie sortownia i kompostownia odpadów organicznych zebranych w systemie selektywnej zbiórki "u źródła" (do kompostowania kierowane są również tzw. odpady zielone dostarczane bezpośrednio do zakładu), a także sortownia odpadów komunalnych wymieszanych.

Składowanie odpadów nie nadających się do przetworzenia oraz odpadów balastowych z sortowania i kompostowania odbywać się będzie w określonych miejscach (kwaterach) przy składowisku odpadów.

Na składowisku odpadów w Świdrach k/Giżycka ma być wydzielona kwatera do tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych - azbestowych i przewidzieć miejsce na czasowe gromadzenie strumienia odpadów niebezpiecznych wyodrębnionego z ogólnej masy odpadów komunalnych z grupy 20.01.

Podstawowym założeniem proponowanej koncepcji jest:

- odzysk materiałów surowcowych z odpadów komunalnych w wyniku ich segregacji wspomaganej ograniczoną do racjonalnie uzasadnionego zakresu zbiórką tzw. suchych frakcji odpadów z selektywnej zbiórki "u źródła" i ich doczyszczaniu na linii sortowniczej;
- ograniczenie frakcji organicznej kierowanej do składowania poprzez wprowadzenie kompostowania odpadów;
- ograniczenie uciążliwości dla środowiska istniejących składowisk poprzez ich przystosowanie do wymagań ustawy o odpadach, a w przypadku nieopłacalności ponoszenia wysokich kosztów takiego dostosowania zamykanie i rekultywacja składowisk.

Podstawowe cele i zadania (już wcześniej przedstawiono), które ma spełnić zaproponowany system zdefiniować można następująco:

C e l e:

- zorganizowane usuwanie odpadów komunalnych od wszystkich mieszkańców, jednostek gospodarczych i instytucji,
- zagospodarowanie odpadów o charakterze użytkowym i unieszkodliwienie pozostałych,
- aktywizacja mieszkańców w kierunku działań "pro-środowiskowych",
- samofinansowanie systemu zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów,

- zapewnienie odpowiedniego standardu usług usuwania, zagospodarowywania i unieszkodliwiania odpadów,
- organizacja systemu w sposób maksymalnie chroniący środowisko naturalne,
- zdolność systemu do przystosowania się do przyszłych standardów europejskich.

Z a d a n i a:

- stworzenie warunków zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów (system zbiórki, gromadzenia i unieszkodliwiania),
- przygotowanie do rekultywacji eksploatowanych składowisk,
- spowodowanie zagospodarowania odpadów poprodukcyjnych - użytkowych,
- przygotowanie właściwej struktury technicznej gromadzenia i zbierania odpadów (firmy wywozowe),
- przygotowanie struktury organizacyjnej i finansowej.

2.1.1. Gromadzenie, zbiórka, transport i dalsze gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zbiórka selektywna

W zakresie systemu gospodarowania odpadami plan powiatowy zakłada oczywiście wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów.

Dla powiatu giżyckiego i jego specyficznych warunków zakłada się, że właściwym jest systemem selektywnej zbiórki jest "system pojemnikowy" gromadzenia i zbierania odpadów surowcowych. System ten polega na gromadzeniu w oddzielnych pojemnikach odpadów wyselekcjonowanych w gospodarstwach domowych, zakładach i instytucjach. W programach gospodarki odpadami propozycje dotyczące segregacji odpadów w miejscu ich powstawania z reguły operują systemem od 2 do 4 pojemników. Przykładowo, jeden zestaw stanowić mogą pojemniki (po 1 sztuce) na:

- szkło,
- makulaturę,
- metale,
- tworzywa sztuczne.

W planie powiatowym zakłada się w pierwszej kolejności wprowadzanie zestawów 2-pojemnikowych (szkło-makulatura). W dalszym etapie rozważane jest poszerzenie asortymentu selekcjonowanych odpadów przynajmniej na tworzywa sztuczne (zwłaszcza butelki PET) i ewentualnie metale (puszki aluminiowe, drobny złom).

Założono, że lokalizacja pojemników wymaga wnikliwego, wręcz „logistycznego opracowania”, podstawą którego winien być wywiad środowiskowy, zaś nadrzędną zasadą powinno być ustawianie pojemników „po drodze” (do przystanku, do szkoły, do sklepu, na parking, na głównych osiedlowych ciągach pieszych), gdyż ten kto odnosi śmieci nie może szukać pojemnika. Przedstawiono zasadę rozmieszczania zestawów pojemników tak, aby jeden komplet obsługiwał 500 mieszkańców lub jedną wieś, osadę. Pojemniki należy oznakować odmiennymi kolorami i napisami (lub stosować wręcz pojemniki w różnych kolorach). Wskazane jest umieszczanie na pojemnikach odpowiednich piktogramów, informujących co można do danego pojemnika wrzucać lub czego wrzucać nie należy. Ustawienie pojemników wymaga wyznaczenia i urządzenia odpowiednich utwardzonych placyków oraz dojazdów. Wskazane jest również zadaszenie miejsc zbiórki, choć jest to kosztowne.

W systemie selektywnej zbiórki surowców wtórnych uwzględniono, że stosowany może być również tzw. system workowy, który polega na gromadzeniu wyselekcjonowanych w gospodarstwach domowych odpadów w oddzielnych oznakowanych kolorystycznie i napisami workach. Przeważnie jest to zestaw 3-4 worków z przeznaczeniem na makulaturę, szkło,

tworzywa sztuczne. Jeden zestaw przeznaczony jest dla 1 gospodarstwa domowego na okres 1 miesiąca. Worki są odbierane od mieszkańców w wyznaczone dni miesiąca lub dostarczane do zbiornic.

W planie powiatowym przedstawiono koszty wdrożenia i selektywnej zbiórki odpadów na terenie powiatu (zakup worków i pojemników do selektywnej zbiórki odpadów – roczny wydatek 353130 zł). Szczegóły kosztów wdrożenia i obsługi programu selektywnej zbiórki odpadów na terenie powiatu giżyckiego przedstawiono w punkcie 5.2. planu powiatowego.

Transport odpadów z selektywnej zbiórki komunalnych

W powiatowym planie założono, że zbiórką i transportem odpadów do ZUOK w Świdrach zajmować się powinny firmy usługowe działające dotychczas na terenie powiatu lub wyłonione w ramach przetargu. Mogą one podlegać jednemu podmiotowi zarządzającemu, który będzie im płacić za usługi na rzecz systemu oraz przejmie od nich rozliczenia z mieszkańcami.

W planie przedstawiono szacunkowe koszty transportu odpadów z selektywnej zbiórki, przy założeniu bezpośredniego przewozu odpadów z terenu gmin do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZUOK) w Świdrach.

Tabela 17 (z planu powiatowego) Koszty transportu odpadów dla poszczególnych gmin (przypisek autora: chodzi tutaj o koszty transportu wszystkich odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gmin).

Wyszczególnienie	Średnia odległość z gminy do ZUOK w Świdrach	Ilość odpadów	Roczny koszt transportu (0,5zł /1Mg/1km)
	w km	w Mg	w zł
Miasto Giżycko	5	10 082	50 410
Miasto i Gmina Ryn	25	1 487	37 175
Giżycko	8	1237	9 896
Kruklanki	18	433	7 794
Milki	25	569	14 225
Wydminy	30	847	25 410
Razem			144 910

Jak widać koszty transportu odpadów z terenu miasta i gminy Ryn do ZUOK w Świdrach w skali roku mogą wynieść 37 175 zł.

W ramach selektywnej zbiórki odpadów w planie powiatowym przewidziano selektywną zbiórkę komunalnych odpadów niebezpiecznych.

Do odpadów niebezpiecznych przewidzianych do selektywnej zbiórki zaliczono m.in.: rozpuszczalniki, lakiery, baterie, akumulatory, oleje silnikowe, świetlówki, lampy i termometry rtęciowe, przeterminowane leki, przeterminowane środki ochrony roślin i opakowania po nich.

Za celowe uznano wprowadzenie specjalnego systemu wywozu odpadów niebezpiecznych, wydzielając je z ogólnego strumienia odpadów. Wywóz odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych może odbywać się:

- systemem "od domu - do domu",
- systemem gromadzenia w sąsiedztwie,
- systemem zwrotu poprzez wydzielone sklepy czy punkty sprzedaży do sprzedawcy produktu (np. apteki, sklepy fotograficzne, sklepy z farbami itp.).

Zbiórka odpadów niebezpiecznych według założeń planu powiatowego powinna mieć charakter organizowanych "akcji" poprzedzonych szeroką informacją w lokalnych środkach przekazu. Prowadzenia tych akcji powierzyć należy Zakładowi Usług Komunalnych lub innej koncesjonowanej firmie wywozowej. Należy przewidzieć np. 1 dzień w miesiącu (może to być ostatnia sobota każdego miesiąca) na zbiórkę w wyznaczonych miejscach (punktach) odpadów zgromadzonych przez mieszkańców lub uruchomienie tzw. "wędrującej zbiornicy" (przemieszczający się zgodnie z harmonogramem samochód, do którego można odstawić

wszelkiego rodzaju niebezpieczne odpady). Możliwe jest też przyjęcie innych rozwiązań np. system pojemnikowy dla leków i baterii:

- leki - zbiera się w pojemnikach ustawionych w aptekach, przychodniach lekarskich, w szpitalu (pojemniki 20-50 dm³, oznakowane, o jaskrawej kolorystyce);
- baterie - zaleca się gromadzić w pojemnikach zlokalizowanych w centrach handlowych, szkołach (1 punkt na 5-6 tys. mieszkańców lub przynajmniej 1 punkt na osiedle, wieś, osadę).

Opróżnianiem pojemników w sposób regularny zajmować powinien się Zakład Usług Komunalnych lub inna koncesjonowana firma wywozowa.

Organizację zbiórki odpadów niebezpiecznych wydzielanych z ogólnego strumienia proponuje się podejmować stopniowo, uzależniając rodzaj zbieranych selektywnie odpadów od możliwości ich dalszego zagospodarowania i przerobu.

Zebrane odpady niebezpieczne wymagają posortowania i zgromadzenia do wymaganej (z uwagi na koszty transportu) ilości przed odesłaniem do dalszej przeróbki lub unieszkodliwienia. Wymaga to przygotowania odpowiedniego zaplecza (magazynów, boksów, itd.) na terenie Zakładu Usług Komunalnych lub projektowanego centrum odzysku surowców wtórnych tworzonego w ramach Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. Do tego celu mogą być wykonywane np. wiaty w konstrukcji stalowej otwartej, osiatkowanej.

Odpady niebezpieczne powinny być dostarczane do miejsc ich gromadzenia w pojemnikach zapewniających bezpieczeństwo prac przeładunkowych i przewozu. Pojemniki te powinny być wykonane z materiału odpornego na działanie składników umieszczanego w nim odpadu i posiadają szczelne zamknięcie zabezpieczające przed przypadkowym rozproszeniem odpadu w trakcie transportu i czynności załadunkowych i rozładunkowych.

Poza ww. odpadami w ramach selektywnej zbiórki w planie powiatowym przewidziano także selektywne zbieranie odpadów wielkogabarytowych, do których zaliczono m. in.: zużyte sprzęty gospodarstwa domowego, meble, deski, złom i inne odpady nietypowe, które powinny być gromadzone oddzielnie. Można uruchomić system tzw. "wystawek odpadów wielkogabarytowych" polegający na tym, że w określone dni miesiąca mieszkańcy wystawiają tego rodzaju odpady przed swoimi posesjami albo gromadzą je w dostarczonych przez firmę wywozową kontenerach. Odpady usuwane są przez firmę wywozową.

Ponadto do selektywnego zbierania uwzględniono odpady budowlane, które powinny być gromadzone oddzielnie, najlepiej w dostosowanych odpowiednio kontenerach dostarczanych przez firmę wywozową na indywidualne zamówienie.

Na terenie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych przewidziano ustawienie specjalnej linii technologicznej do kruszenia elementów żelbetowych i gruzu ceglanego. Może również znaleźć zastosowanie kruszarka wykonana jako zestaw przejezdny.

W planie powiatowym wykazano, że odpady mogą być zbierane i transportowe przez uprawnione jednostki o ile taka działalność wymaga posiadania stosownych zezwoleń.

Zagospodarowywanie i unieszkodliwianie odpadów

W zakresie zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów w planie powiatowym przedstawiono co następuje.

Na terenie powiatu giżyckiego czynnych jest 6 składowisk odpadów komunalnych. Składowiska te według oceny zarządców i biorąc pod uwagę roczne ilości składowanych na nich odpadów, mogą być eksploatowane w okresie najbliższych kilku - kilkunastu lat. Wprowadzenie na terenie gmin tworzących powiat skutecznego systemu selektywnej zbiórki odpadów i zagospodarowywanie ich inaczej niż metodą składowania pozwoli wydłużyć jeszcze bardziej żywotność istniejących składowisk.

W eksploatacji składowisk przestrzegać należy również pewnych zasad, co pozwoli w znacznym stopniu ograniczyć ich negatywne oddziaływanie na środowisko. Przede wszystkim należy:

- prowadzić kontrolę i nadzór nad dostępnością do wysypisk (większość z nich nie posiada stałego dozoru) i składowanymi na nich odpadami;
- prowadzić na bieżąco rekultywację przejściową wysypisk;
- dążyć do objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem wywozu odpadów przez firmy wywozowe lub przez służby gminne; pozwoli to na prawidłowe i w pełni kontrolowane i ewidencjonowane składowanie odpadów i wyeliminowanie możliwości umieszczenia na składowisku odpadów innych niż komunalne.

Na terenie powiatu nie ma żadnej spalarni odpadów komunalnych ani kompostowni przeznaczonej do unieszkodliwiania odpadów zmieszanych.

Generalnie odpady użyteczne miałyby być wyselekcjonowane i przekazane do dalszego przerobu, część odpadów poddana byłaby kompostowaniu, zaś odpady nie nadające się do odzysku byłyby składowane na kwaterze składowiska w Świdrach k. Giżycka. Odpady niebezpieczne wyselekcjonowane ze strumienia odpadów komunalnych miałyby być przekazane do dalszego gospodarowania podmiotom zajmującym się takim działaniem, z racji braku instalacji poza terenem powiatu.

2.1.2. Stare i nielegalne składowiska

Jako "stare składowisko" uznano wysypisko eksploatowane niezgodnie z przyjętymi normami bezpieczeństwa i ochrony środowiska oraz składowiska rekultywowane lub już zrehabilitowane, a "wysypiska dzikie" jako powstające nielegalnie niewielkie skupiska odpadów. Na terenie powiatu brak jest wiedzy na temat skali problemu starych, dzikich składowisk. "Dzikie składowiska", które są źródłem nie tylko zaśmiecenia terenu, mogą być także źródłem zniszczenia lub skażenia niektórych elementów środowiska. Obiekty te powinny być zlikwidowane, a teren wysprzątnięty lub rekultywowany.

Nie prowadzono w przeszłości ewidencji i statystyk tego rodzaju odpadów, będzie można to w przyszłości oszacować po wprowadzeniu odpowiednich działań.

Składowiska nie spełniające wymogów miałyby podlegać procesowi zamykania i rekultywacji.

2.1.3. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych

Zagospodarowanie odpadów z terenu powiatu giżyckiego i gmin, które ewentualnie przystąpią do związku celowego dla rozwiązania kwestii gospodarki odpadami ma się odbywać w oparciu o Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. Zakład taki ma powstać w m. Świdry na bazie terenów wokół obecnego składowiska odpadów miasta Giżycka.

Zgodnie z zapisem w planie powiatowym Zakład ten obsługiwać będzie: miasto i gminę Giżycko tj. obszar na którym powstaje ponad połowa (55%) wszystkich odpadów w powiecie, a w przypadku zamykania i rekultywowania lokalnych gminnych składowisk - również przyległe gminy.

Możliwe jest również przyjęcie w rozwiązaniu docelowym, odpadów z gmin sąsiadujących z powiatem.

W skład Zakładu wchodzić mają docelowo następujące węzły:

- przyjmowania odpadów i "zarządzania" ruchem pojazdów na jego terenie;
- sortowni zarówno nie segregowanej mieszaniny przywożonych odpadów jak i odpadów suchych, zbieranych u źródła (końcowa segregacja, "doczyszczanie"); węzeł ten stanowić będzie podstawowy element składowy ZUOK i całego systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu;

- wstępnej obróbki ("zagęszczania") oraz przejściowego gromadzenia oddzielonych materiałów surowcowych przed ich ekspedycją do odbiorców i odpadów niebezpiecznych wydzielonych w operacji sortowania;
- demontażu odpadów wielkogabarytowych;
- kompostowania oddzielonej frakcji organicznej (bioodpadów) oraz częściowo odwodnionych osadów ściekowych;
- unieszkodliwiania pozostałych odpadów nie nadających się do składowania na składowiskach.

Uwzględniając bardzo specyficzne metody unieszkodliwiania komunalnych odpadów niebezpiecznych, dokładnego wyboru metody postępowania z tymi odpadami będzie można dokonać dopiero na etapie wykonywania koncepcji lub projektu technicznego i bilansów szczegółowych. Dokonanie takiego bilansu jest możliwe po kilkuletnim okresie badawczym z uwzględnieniem prowadzonej dokumentacji w zakresie ewidencjonowania odpadów. Szacunkowe koszty inwestycyjne realizacji Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych oraz koszty eksploatacyjne wynoszą ok. 5 mln PLN. Będą one musiały być rozdzielone na poszczególnych udziałowców związku z uwzględnieniem udziału środków zewnętrznych.

2.1.4. Zagospodarowanie odpadów z oczyszczalni ścieków.

Plan powiatowy zakłada w pierwszej kolejności zagospodarowanie osadów ściekowych poprzez ich wykorzystanie do rekultywacji, nawożenia i innych dopuszczalnych metod zagospodarowania tego odpadu poprzez wprowadzenie do ziemi. W miarę potrzeb osady ściekowe mają być kompostowane na kompostowni, która ma powstać w m. Świdry. Pozostałe odpady powstające w toku oczyszczania cieków czyli skratki i piasek z piaskowników mają trafić do składowania.

2.2. Sposób zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy Ryn.

Jak już wcześniej wspomniano, zazwyczaj system w miarę nowoczesnej gospodarki odpadami musi dysponować składowiskiem odpadów spełniającym współczesne wymogi. Składowisko jest niezbędne w przypadku zarówno deponowania odpadów jeszcze nie wyselekcjonowanych (zmieszanych), jak i pozostałości z selekcji i sortowania odpadów. Składowisko jest potrzebne nawet przy spalaniu odpadów komunalnych.

Gmina Ryn nie dysponuje składowiskiem spełniającym stawiane wymogi. Obiekt w Knisie nie posiada praktycznie żadnej infrastruktury wymaganej dla wysypisk odpadów.

Nie ma możliwości modernizacji ww. obiektu. Nie jest praktycznie możliwe wybudowanie nowego składowiska gminnego. W obecnych realiach budowa obiektu dla jednej gminy nie jest zasadna. Ponadto na budowę wysypiska odpadów dla jednej gminy trudno będzie pozyskać fundusze pomocowe. Stąd wynika, że gospodarkę odpadową należy rozwiązywać wspólnie z innymi gminami w oparciu o istniejące lub nowobudowane składowisko. W rejonie bliskim Rynu występują wysypiska w Giżycku, Kętrzynie i Mrągowie. W sąsiedztwie tych miejscowości znajdują się obiekty mogące spełniać wymogi stawiane przepisami prawa. Ponieważ wskazane jest rozwiązywanie problemu gospodarki odpadami w ramach powiatu stąd najbardziej zasadna jest współpraca w ramach związku gmin obejmujących Giżycko i okolice.

Zresztą w tym kierunku poczyniono już pewne kroki zgłaszając akcesję do związku gmin o nazwie Związek Gmin - Gospodarka Odpadami skupionego właśnie w ramach powiatu giżyckiego i wokół Giżycka. Ten kierunek działań jest zasadny.

Stąd wprowadzenie systemu gospodarowania odpadami jest w pewnym sensie uzależnione od rozwoju działalności ww. związku. Wskazane jest więc uczestniczenie w pracach tego quorum i ewentualne przedstawianie swoich racji i koncepcji.

Dlatego też powyżej zacytowano znaczny fragment z powiatowego planu gospodarki odpadami obrazującego ogólne zasady tworzenia i funkcjonowania celowego związku gmin do spraw rozwiązania problemu gospodarki odpadami.

W tym momencie drobny wniosek do zapisów w planie powiatowym:

- w działaniach celowego związku gmin wskazane jest pozyskanie środków na rekultywację starych zamykanych w poszczególnych gminach składowisk.

2.2.1. Sposób zbierania i gromadzenia (magazynowania) odpadów komunalnych niesegregowanych (propozycja autorska).

Zbieranie i magazynowanie odpadów w miejscu powstawania stanowi pierwszy etap systemu ich usuwania i dalszego gospodarowania. Usuwanie odpadów z mieszkań i innych miejsc wytwarzania oraz sposób ich przechowywania na terenie nieruchomości mają znaczący wpływ na czystość i stan sanitarny w otoczeniu, a tym samym na poziom życia mieszkańców. Z uwagi na uciążliwość tej operacji powinna ona stanowić etap krótkotrwały i przejściowy.

Dla warunków Polski za optymalną częstotliwość wywozu proponuje się:

- dla centrów usługowo-handlowych – codziennie
- dla budownictwa zwartego i osiedlowego – 2 razy w tygodniu
- dla budownictwa jednorodzinnego – 1 raz w tygodniu
- dla budownictwa zagrodowego – 1 raz w miesiącu.

Sposób zbierania odpadów związany jest ściśle ze sposobem ich wywozu (transportu) do miejsc zagospodarowania (unieszkodliwiania). W ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w art. 6 ust. 1 przedstawiono, że właściciele nieruchomości przy wykonywaniu obowiązku pozbywania się odpadów komunalnych obowiązani są do udokumentowania korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W przypadku gminy Ryn mamy do czynienia z różnymi formami wywozu odpadów komunalnych. Wywóz realizowany jest przez wyspecjalizowaną firmę na koszt właściciela odpadów, wywóz przez wyspecjalizowaną firmę na koszt gminy oraz wywóz przez wytwórcę odpadów (właściciela nieruchomości). Występują również jednostki nie posiadające określonego sposobu postępowania z odpadami komunalnymi.

Stąd pierwszym zadaniem w zakresie wprowadzania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi powinno być ujednoczenie sposobu pozbywania się odpadów. W szczególności należy dążyć do celu jakim powinno być to aby każdy wytwórca odpadów (właściciele nieruchomości, gospodarstwo domowe) miało możliwość korzystania z usług wyspecjalizowanych firm, aby korzystało z ich usług i ponosiło za to koszty z tym związane. Wobec powyższego należy przeprowadzić dokładny bilans podmiotów i gospodarstw domowych na terenie gminy z wykazaniem czy korzystają ze zorganizowanego systemu zbiórki i odbioru odpadów. Po przeprowadzeniu bilansu należy:

- rozpatrzyć przypadki i przyczyny niekorzystania ze stosownych usług przez wytwórców odpadów komunalnych nie potrafiących udokumentować legalnego sposobu pozbywania się odpadów komunalnych,
- rozważyć możliwość odstąpienia od finansowania przez gminę wywozu odpadów wytwórcom, którzy mają wywożone odpady na koszt gminy,

- zobligować wytwórców, którzy sami wożą odpady na składowisko do korzystania z usług wyspecjalizowanych firm wywozowych,
- rozważyć możliwość dofinansowania odbioru odpadów od mieszkańców najgorzej sytuowanych,
- równoległe z wprowadzaniem powyższych zasad należy egzekwować dokumentowanie przez wytwórców odpadów komunalnych korzystania z usług wyspecjalizowanych firm,
- w przypadku terenów gminnych i ogólnie dostępnych miejsc rekreacji (turystyka) dostosowanie ilości pojemników do zbierania odpadów i częstotliwości odbioru do potrzeb.

W przepisach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest zapis o możliwości podjęcia przez radę gminy w drodze uchwały po uzyskaniu w drodze referendum akceptacji mieszkańców, decyzji o przejściu od właścicieli nieruchomości wszystkich lub wskazanych obowiązków w zakresie odbioru odpadów. Przejmując obowiązki rada gminy ustaliłaby opłatę ponoszoną przez właścicieli nieruchomości za wykonywanie za nich czynności w zakresie odbioru odpadów. To rozwiązanie według autora niniejszego planu jest rzadko stosowane w Polsce i dotyczy raczej społeczności o wysokiej stopie dochodów. Taki system odbioru odpadów dla gminy Ryn jest możliwy ale nie proponowany w niniejszym opracowaniu.

Aktualnie centra handlowo-usługowe i zwarta zabudowa gminy Ryn jest w znacznym stopniu objęta zorganizowaną zbiórką odpadów. Gorzej jest z budownictwem jednorodzinym, zagrodowym i letniskowym.

W ruchome urządzenia do gromadzenia odpadów (pojemniki, kontenery) należy wyposażyć wszystkie nieruchomości zarówno w mieście jak i na wsi. Gromadzenie w pojemnikach stałych (boksy betonowe) powinno być niedopuszczalne.

Uwzględniając stan istniejący oraz zamierzenia proponuje się doposażyć:
Teren miasta Ryn:

- w pojemniki KP-7 lub pojemniki o pojemności ok. 2,2 m³ dla budownictwa wielorodzinnego,
- w pojemniki 110 l dla budownictwa jednorodzinnego,

Tereny wiejskie i letniskowe:

- w pojemniki 110 l
- w pojemniki 1100 l lub 2,2 m³ dla budownictwa wielorodzinnego.

Takie pojemniki już występują na terenie gminy i rozpatrując kwestię rozwiązań gospodarki odpadami w ramach celowego związku gmin wskazane jest albo dopasowanie środków transportowych odpadów do występujących pojemników (KP-7, SM-110 i POK 11) albo wymienić pojemniki. Podobne pojemniki są stosowane w innych gminach i prawdopodobnie uda się dostosować środki transportu do użytkowanych zbiorników do gromadzenia odpadów.

Miejsca ustawienia pojemników do zbierania odpadów powinny być w miarę urządzone, ile to możliwe pojemniki powinna stać na utwardzonych powierzchniach.

Indywidualny wytwórca odpadów powinien podpisać umowę z firmą komunalną, która udostępnia osobie fizycznej (lub innym podmiotom) odpowiedni pojemnik do zbiórki odpadów. Dla posesji indywidualnych przewidziano pojemniki SM-110, dla kilku rodzin stosowane są bardziej praktyczne pojemniki o większej pojemności (1100 l i 2,2 m³). Osiedla mieszkaniowe obsługiwane są za pomocą kontenerów KP-7. Indywidualne pojemniki są najlepszym rozwiązaniem dla środowisk rozproszonych i indywidualnych. Każdy używa własnego zbiornika, o który musi dbać aby długo służył swojemu celowi. Taki system gromadzenia odpadów powinien być rozszerzany na gospodarstwa, które dotychczas nie mają zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych. Największy kłopot jest ze zorganizowaniem zbiórki odpadów z zabudowań rozproszonych tzw. kolonijnych. W tym przypadku należy jednak dążyć do tego aby posesja posiadała pojemniki opróżniane z częstotliwością pozwalającą w miarę ekonomicznie odbierać odpady przez firmy wywozowe.

Sposób gromadzenia odpadów będzie w przyszłości związany z systemem prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów jednakże sposób gromadzenia tzw. balastu czyli odpadów z których nie da się wyselekcjonować surowców do dalszego odzysku prawdopodobnie pozostanie w obecnej formie. Częstotliwość wywozu odpadów powinna być dostosowana do potrzeb właściciela posesji.

Odpady z ww. pojemników odbierane powinny być przez firmy upoważnione do odbioru odpadów z terenu gminy.

Równoległe z organizowaniem na terenie gminy Ryn zbiórki odpadów od osób i podmiotów nie objętych zorganizowanym systemem zbiórki odpadów zasadne jest uczestniczenie w celowym związku gmin na zasadach udziałowca dla wspólnego rozwiązania kwestii zagospodarowania odpadów (w szczególności komunalnych) powstających na terenie gmin uczestników związku.

2.2.2. Sposób zbierania i gromadzenia (magazynowania) odpadów komunalnych selektywnie zbieranych (w szczególności opakowaniowych).

W przypadku miasta i gminy Ryn zasadnym jest stopniowe wprowadzanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (najlepiej w ramach rozwiązań przyjętych w celowym związku gmin). Wprowadzanie takiej formy gospodarowania odpadami poza selekcją odpadów użytkowych musi uwzględniać wyselekcjonowanie ze strumienia odpadów komunalnych trafiających na składowisko odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, których składowanie nie jest lub nie będzie dozwolone lub deponowanie których stwarza problemy eksploatacyjne.

Wprowadzanie systemu selektywnej zbiórki odpadów stwarza problemy natury finansowej, organizacyjnej i społecznej, do których można zaliczyć:

- posiadanie środków finansowych na zorganizowanie systemu,
- zorganizowanie warunków techniczno-organizacyjnych obsługi systemu selektywnej zbiórki odpadów,
- zapewnienie zbytu zebranych surowców i odpadów,
- uzyskanie aprobaty społecznej i pozytywnego nastawienia mieszkańców.

Rozwiązanie ww. problemów zależy od:

- pozyskania środków finansowych,
- zaangażowania organizacyjnego osób związanych z organizacją systemu,
- aktualnej możliwości odbioru surowców wtórnych i odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki,
- przeprowadzenia akcji edukacyjno-propagandowej zachęcającej do udziału w systemie.

Wprowadzanie i prowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów jest działaniem trudnym i niestety nie przynosi oczekiwanych dochodów. Jednakże tereny objęte selektywną zbiórką odpadów są postrzegane jako posiadające atrakcyjny wizerunek. Prawdopodobnie w niedługim czasie selektywna zbiórka odpadów stanie się standardem. Faktem jest, że z racji prowadzenia selektywnej zbiórki mniej odpadów trafia na składowisko.

Pojawiają się na rynku podmioty, które oferują organizację zbiórki określonych odpadów użytkowych (m. in. opakowaniowych) gratis w zamian za nieodpłatny odbiór tych odpadów. Oczywiście przy takim układzie pozostałyby do zbierania selektywnego pozostałe odpady, którymi dana firma nie jest zainteresowana.

W pierwszej kolejności system selektywnej zbiórki odpadów miałby obejmować teren miasta Ryn, a następnie teren wiejski gminy. Z obszarem funkcjonowania systemu i występującą zabudową wiązać się będzie sposób prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów. Na terenie gminy mamy do czynienia z zabudową:

- wielorodzinną osiedlową z ogrzewaniem z sieci zewnętrznych,

- mieszaną wielorodzinną i jednorodziną z mieszanym systemem ogrzewania,
- zagrodową wiejską oraz jednorodziną miejską z własnymi systemami grzewczymi.

System zabudowy decyduje o sposobie zbierania odpadów w ramach selektywnej zbiórki.

Do selektywnej zbiórki docelowo powinny być przewidziane następujące odpady:

* odpady opakowaniowe:

- tworzywa sztuczne : PE (folia, opakowania art. chemii gospodarstwa domowego), PET (opakowania po napojach), inne tworzywa sztuczne (pianka poliuretanowa, styropian),
 - szkło,
 - makulatura,
 - pozostałe opakowania według zapotrzebowania, tj. ich występowania wśród odpadów komunalnych (aluminiowe, drewniane, wielomateriałowe (opakowania po sokach), metalowe),
- * odpady niebezpieczne:

- zużyte baterie,
- zużyte akumulatory,
- zużyte oleje smarowe,
- zużyte urządzenia zawierające substancje niebezpieczne (świetlówki i urządzenia elektroniczne np. monitory),
- odpady zawierające azbest,
- urządzenia elektroniczne zawierające np. freony,
- pojazdy wycofane z eksploatacji,
- inne według potrzeb (np. odpady farb i lakierów),

* inne

- obojętne,
- zużyte opony,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady organiczne (ulegające biodegradacji),
- budowlane,
- zużyte opony,
- odpady nie będące opakowaniami (np. szkło budowlane),
- inne specyficzne odpady

* odpady z oczyszczalni ścieków – osady ściekowe.

2.2.3. Koncepcja wprowadzania systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta i gminy Ryn.

Ogólne założenia wprowadzania systemu selektywnej zbiórki odpadów.

Wprowadzanie systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie mocno zurbanizowanym (osiedla mieszkaniowe) ma zapewnić pozytywne efekty selektywnej zbiórki odpadów. W miarę możliwości w przypadku rozwoju systemu możliwe będzie ewentualne zastosowanie nieznaczego obniżenia kosztów wywozu odpadów komunalnych z domostw uczestniczących w systemie. Ilość i ustawienie pojemników do selektywnej zbiórki będzie uzależniona od lokalnych potrzeb. W przypadku pierwszego etapu wprowadzania systemu pojemniki powinny się pojawić w sąsiedztwie dotychczasowych pojemników do zbiórki odpadów wymieszanych. Poza tymi miejscami zlokalizowanymi na osiedlach mieszkaniowych wskazane jest objęcie systemem selektywnej zbiórki miejsc często uczęszczanych przez mieszkańców i centra handlowe, które dotychczas nie

objęte zostały selektywną zbiórką. Miejsca lokalizacji pojemników muszą być wybrane tak, aby nakłady finansowe na dostosowanie tych miejsc nie pociągało za sobą znacznych nakładów finansowych.

Zasadniczym sposobem selektywnej zbiórki odpadów jest w omawianym przypadku selektywna zbiórka "u źródła" czyli w miejscu wytworzenia odpadów. Przy takiej zbiórce mamy do czynienia z nieco lepszym surowcem wtórnym niż w przypadku wybierania odpadów z masy zmieszanych odpadów komunalnych (sortownia odpadów zmieszanych lub wybieranie odpadów na składowisku).

Do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów predysponowana może być komunalna taka jak Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rynie. Ale nie dysponuje ona sprzętem transportowym mogącym służyć do przewozu odpadów z selektywnej zbiórki ani miejscem do czasowego gromadzenia odpadów selektywnie zbieranych. Firma posiada doświadczenie w gospodarowaniu odpadami komunalnymi, które to doświadczenie można i należy wykorzystać.

Jak już wcześniej wspomniano powodzenie wprowadzenia systemu selektywnej zbiórki odpadów jest uzależnione w znacznym stopniu od posiadanych środków finansowych i w tym względzie szczególnie na wstępie należy połączyć możliwe źródła finansowania przedsięwzięcia. W dalszej części prowadzenie systemu selektywnej zbiórki nie będzie możliwe bez stałego wsparcia finansowego. Takie działanie nie przynosi dochodów, a zwiększanie zakresu selektywnej zbiórki (terytorialnego lub rzeczowego) powoduje wzrost nakładów.

Elementy składowe systemu selektywnej zbiórki odpadów.

System selektywnej zbiórki odpadów składa się z następujących kolejnych elementów:

- pojemników do zbierania odpadów w miejscu wytworzenia lub jego otoczeniu,
- środków transportu odpadów,
- miejsca magazynowania i przygotowania odpadów do wywozu do odbiorców,
- odbiorców zebranych odpadów,
- prowadzeniu akcji edukacyjno-informacyjnej oraz monitoringowej systemu.

Poszczególne elementy opisano w nieco innej kolejności niż podano powyżej z racji pierwszeństwa wyboru jaki należy wykonać aby uruchomić system.

Miejsce magazynowania i przygotowania odpadów do wywozu do odbiorców.

Opis elementów systemu rozpocząć należy od miejsca magazynowania i przygotowania odpadów do wywozu do odbiorców ponieważ jest to "centralne" miejsce systemu. Miejsce to stanowi popularnie zwana zbiornica-sortownia (baza-sortownia) odpadów z wyposażeniem zależnym od ilości i rodzajów odpadów, które podawane będą selektywnej zbiórce. W przypadku selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy Ryn i pozostałych gmin uczestniczących w celowym związku takie miejsce przewidziane jest na terenie składowiska w m. Świdry k/ Giżycka. W miejscu tym przewidywane jest niezbędne wyposażenie do prowadzenia kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi.

Środki transportu odpadów.

Środki transportu stosowane w ramach selektywnej zbiórki odpadów są ściśle związane ze sposobem zbierania, a bliżej z pojemnikami stosowanymi do tego celu. Czasami już posiadany środek transportu wymusza sposób zbierania odpadów (rodzaj pojemników). Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rynie nie posiada transportu do wywozu odpadów, którym mogłoby wozić odpady z selektywnej zbiórki z terenu gminy do sortowni w Świdrach. Taki sprzęt będzie musiała posiadać firma świadcząca usługi transportowe w ramach związku celowego lub w taki pojazd musi być wyposażone ww. Przedsiębiorstwo.

Pojemniki do zbierania odpadów w miejscu wytworzenia lub jego otoczeniu.

Tak jak wcześniej przedstawiono pojemniki stosowane do selektywnej zbiórki odpadów są ściśle związane ze środkiem transportu, a ściślej z możliwością rozładunku pojemników. Wobec możliwości wyboru pojemników do selektywnej zbiórki (na terenie gminy Ryn nie wprowadzono jeszcze systemu selektywnej zbiórki odpadów), mogą one być dobierane wspólnie w z wyborem środków transportu wożącego odpady do sortowni.

Odbiorcy zebranych odpadów.

Do funkcjonowania systemu selektywnej zbiórki odpadów niezbędni są odbiorcy zebranych odpadów. A z tym jest bardzo różnie w zależności od koniunktury w zapotrzebowaniu na surowce wtórne i możliwości przetworzenia odpadów z selektywnej zbiórki. Są okresy gdy zbyt na dany odpad jest duży po czym nagle możliwości przekazania danego odpadu spadają. Ogólna zasada jest taka, że za przekazane odbiorcy odpady użytkowe (np. niektóre tworzywa, szkło opakowaniowe czy makulaturę) otrzymuje się pewną gratyfikację pieniężną. Za unieszkodliwienie niektórych odpadów trzeba zapłacić (np. zużyte świetlówki). Zdarzają się też sytuacje gdy odpad jest oddawany za darmo co w niektórych sytuacjach jest rozwiązaniem wydaje się być korzystnym (np. zużyte baterie), a w innych niezbędnym (nieposegregowane szkło opakowaniowe nie spełniające określonych wymogów).

Ważne jest aby pozyskać dla systemu stałych odbiorców odpadów na w miarę korzystnych warunkach. Dla każdego rodzaju odpadu zbieranego selektywnie należy posiadać odbiorcę. Z odbiorcą trzeba uzgodnić warunki jakie muszą być spełnione aby odpad był przyjęty. Zasadne jest aby odbiorca posiadał stosowne zezwolenia na gospodarowanie odpadami wynikające z ustawy o odpadach. W przypadku odpadów opakowaniowych i użytkowych podlegających opłacie produktowej odbiorca powinien dokumentować przekazanie odpadów do odzysku lub recyklingu.

Warunki odbioru odpadów i warunki współpracy z odbiorcami są na tyle indywidualne, że trudno uogólnić te procesy. Każdy odbiorca i każdy odpad wymaga osobnego wnikliwego analizowania sposobu współpracy i sposobu postępowania.

Jako uczestnicy systemu gospodarowania odpadami w przypadku odpadów z selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i użytkowych coraz częściej pojawiają się organizacje odzysku. Ewentualna współpraca z takimi podmiotami wydaje się w niektórych przypadkach zasadna lecz z daleko idącą ostrożnością co do treści podpisywanych umów.

Należy podkreślić, że sytuacja w zakresie odbioru większości odpadów jest taka, że przy zebraniu odpowiedniej ilości odbiorca własnym transportem odbiera odpady w idealnych sytuacjach na własny koszt.

Wybór odbiorcy odpadów jest bardzo trudnym procesem ponieważ np. korzystne warunki cenowe mogą się wiązać np. z obowiązkiem zakupu odpowiednich pojemników czy też odpowiednio dokładniejszego posegregowania odpadów.

Kwestia zapewnienia najatrakcyjniejszego odbiorcy odpadów z selektywnej zbiórki pozostanie w gestii podmiotu działającego w imieniu celowego związku gmin.

Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej oraz monitoringowej systemu.

Bez prowadzenia akcji edukacyjno-informacyjnej nie będzie dobrze funkcjonował system selektywnej zbiórki odpadów. Informowanie społeczeństwa o funkcjonowaniu systemu i zasadach selektywnej zbiórki ma na celu podnoszenie świadomości w celu osiągnięcia lepszych efektów zbiórki odpadów. Cała akcja informacyjna powinna być zaplanowana i uruchomiona łącznie z ustawieniem pierwszych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów i trwać przez cały czas funkcjonowania systemu oczywiście z różnym nasileniem. W tym aspekcie należy przewidzieć ogłoszenia i informacje w środkach masowego przekazu (lokalna prasa, radio i telewizja) w formie plakatów, ulotek i szyldów. Możliwe jest zastosowanie promocyjnej sprzedaży niektórych wyrobów (np. baterie) przy zwrocie baterii zużytej. Ważną rolę odgrywa w tym względzie współpraca ze

szkołami i edukacja dzieci i młodzieży. Należy też mieć na względzie organizowanie imprez masowych, konkursów i festynów promujących selektywną zbiórkę odpadów.

Wprowadzanie i prowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów wymaga stałego monitorowania czyli kontrolowania jego funkcjonowania. Polega to np. na analizie czy pojemniki są ustawione we właściwym miejscu, czy są odpowiedniej pojemności czy są z właściwą częstotliwością opróżniane, ile i jakich odpadów zbierane jest w ramach selektywnej zbiórki. Bez takiego rozeznania nie da się rozwijać i udoskonalać systemu.

Można też zastosować system ankiet jak społeczeństwo odbiera selektywną zbiórkę odpadów i jakie widzi potrzeby i możliwości jego usprawnienia.

2.2.4. System zbiórki (w szczególności selektywnej) odpadów.

- tworzywa sztuczne

Przy stopniowym wprowadzaniu selektywnej zbiórki odpadów w realiach małej lub średniej gminy zasadnym jest rozpoczęcie zbiórki selektywnej odpadów od tworzyw sztucznych, które zajmują znaczną objętość przy ewentualnym składowaniu, a i zbyt na te surowce jest w miarę zapewniony. Trzeba zwrócić uwagę, że w przypadku odpadów tworzyw sztucznych mamy do czynienia zarówno z odpadami opakowaniowymi jak i nieopakowaniowymi, a ponadto tworzywa sztuczne dzielą się na wiele rodzajów (m. in. PET- politereftalan etylenu, PE – polietylen, PP- polipropylen itd.).

Zbieranie tego odpadu poprzez ustawienie odpowiednich pojemników należy rozpocząć od placówek handlowych i dużych skupisk ludności. Zebrane odpady należy przetransportować do miejsc ich odzysku lub przygotowania do przekazania kolejnemu odbiorcy.

- makulatura

Zbieranie tego odpadu może być zasadne w szczególności w przypadku osiedli i domostw z zewnętrznymi źródłami ciepła i w przypadku placówek handlowych. System zbiórki tego odpadu również powinien być oparty na pojemnikach lub na gromadzeniu odpadu w wydzielonych miejscach placówek handlowych. Makulatura podlega nominalnie segregacji jak i każdy inny odpad m. in. na karton, papier opakowaniowy i gazetowy. Jak się okazuje znaczna część makulatury w szczególności z części placówek handlowych jest zbierana przez zbieraczy co nieco upraszcza sprawę. Wspólnie z makulaturą zbierane są często odpady opakowaniowe wielomateriałowe na bazie papieru (np. opakowania po sokach).

- szkła

Zbieranie tego odpadu może wprowadzone po uzyskaniu pewnych doświadczeń w zakresie zbierania odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych. System zbiórki tego odpadu również powinien być oparty na pojemnikach, które nie mogą być ażurowe co jest oczywiste. System zbierania szkła jest dwutorowy: albo zbiera się szkło różnokolorowe, totalnie wymieszane (za takie odpad uzyskuje się niższą cenę lub trzeba posortować szkło na odpowiednie kolory) lub należy zbierać szkło z rozdziałem na szkło białe i kolorowe (trzeba posiadać podwójną ilość pojemników do zbiórki odpadów). Segregacja szkła w sortowni sprawia znaczne problemy nawet w przypadku dużych obiektów.

Odpady niebezpieczne

- zużyte akumulatory (te które nie są przekazywane przy zakupie akumulatora nowego), system selektywnej zbiórki powinien polegać na możliwości przekazania zużytego akumulatora przez mieszkańca gminy firmie odbierającej odpady komunalne.

- zużyte oleje smarowe, system selektywnej zbiórki powinien polegać na możliwości przekazania odpadu przez mieszkańca gminy firmie zbierającej takie odpady na zgłoszenie lub w wyznaczonym miejscu na terenie gminy. Magazynowanie odpadu w pojemniku metalowym lub z tworzywa sztucznego (beczka). Odpad następnie powinien być przekazywany uprawnionej firmie.

- zużyte baterie do urządzeń elektronicznych – system zbierania tego odpadu można oprzeć na zbiórce w szkołach i punktach sprzedaży nowych baterii. Można ustawić pojemniki w ww. miejscach, okresowo zebrać w jedno miejsce w gminie. Odpad odbierze np. przedstawiciel Organizacji Odzysku S.A. REBA, ul. Podwałe 3/9, 00-252 Warszawa, tel. 022 550 61 08, fax 550 61 09.

- zużyte urządzenia zawierające substancje niebezpieczne (światłówki i urządzenia elektroniczne np. monitory), odpady mogą być zbierane okresowo na zasadzie wystawek. Dla światłówek wskazane byłoby odbieranie tego odpadu w określone dni.

- odpady zawierające azbest, są to odpady, które będą się pojawiały w coraz większej ilości z racji wymiany np. pokryć dachowych. Na terenie powiatu występują firmy zewnętrzne posiadające zezwolenia na odbiór tego rodzaju odpadów. Zasadne jest zabezpieczenie miejsca magazynowania odpadu do czasu zgromadzenia odpowiedniej ilości lub przygotowanie na składowisku w m. Świdry kwatery do składowania tego odpadu pochodzącego z terenu związku gmin.

- urządzenia elektroniczne zawierające np. freony z lodówek, aktualnie te urządzenia w sposób samorzutny i niekontrolowany są rozmontowywane przez osoby pozyskujące metale.

Z systemem zbiórki tego typu odpadów trudno sobie poradzić dużym miastom m. in. Olsztyn dlatego na danym etapie proponuje się pozostawienie tego problemu lub zorganizowanie w sortowni miejsca do przyjmowania tego rodzaju odpadów lub odbieraniu na zasadzie wystawek.

- pojazdy wycofane z eksploatacji, prywatne mieszkańców gminy Ryn w związku z obowiązującymi przepisami w zakresie wyrejestrowywania pojazdów muszą być przekazywane do uprawnionej przez Wojewodę zbiornicy. Na terenie powiatu giżyckiego istnieje jedna taka zbiornica wykazana powyżej.

- inne według potrzeb (np. odpady farb i lakierów), takie nowe do selektywnej zbiórki odpady mogą się pojawiać i na bieżąco będzie trzeba rozwiązywać te kwestie. Mechanizm jest zebranie odpadu w ramach obwoźnej zbiórki i przyjęcie do sortowni, magazynowanie i przekazanie uprawnionemu odbiorcy.

* inne

- obojętne, te odpady to ziemia z wykopów (która w myśl przepisów najczęściej jest odpadem), kamienie czy też odpady obojętne gruzu budowlanego. Takie odpady powinny albo być przyjmowane na plac zbiornicy-sortowni (odpady nadające się np. do utwardzania dróg), na składowisko do warstwy izolacyjnej (drobne frakcje) lub w wyznaczone (w planie zagospodarowania przestrzennego gminy) na terenie gminy miejsce do zagospodarowania terenu (np. duże zagłębienie terenu, w którym mogą być zagospodarowane duże elementy z demontażu obiektów budowlanych).

- budowlane, opis jak wyżej.

- zużyte opony, odpady mieszkańcy gminy mogą przekazywać firmie realizującej odbiór odpadów selektywnie zbieranych z terenu gminy.

- odpady wielkogabarytowe, takie odpady (np. meble w szczególności tapicerowane) stwarzają znaczny kłopot w ich zagospodarowaniu (rozmontowaniu), potrzebne są duże nakłady sił i środków. W ostatnich latach zauważa się wyraźny wzrost ilości takich odpadów. Społeczeństwo pozbywa się starych mebli, zużytego sprzętu gospodarstwa domowego (lodówki, pralki, kuchnie gazowe) oraz zużytego sprzętu elektronicznego (RTV, komputery). Przy okazji wymiany na nowy pojawiają się również opakowania gabarytowe. Z odpadów gabarytowych najbardziej problemowymi są urządzenia chłodnicze, z których przed demontażem i przerobem powinny być odciągane środki chłodnicze (freon) i olej sprężarkowy. Szacuje się, że w skali rocznej likwidowanych jest w Polsce ok. 1,4 mln szt. urządzeń chłodniczych (4 na 100 mieszkańców), które zawierają ok. 1600 ton freonu. Dla gminy udział ww. odpadów gabarytowych szacuje się na ok. 5% masy odpadów komunalnych.
- odpady organiczne (ulegające biodegradacji), zaszeregowanie powstających odpadów do tej kategorii jest i będzie kwestią dyskusyjną. Do tych odpadów zalicza się zarówno odpady organiczne (roślinne i zwierzęce) nieprzetworzone (np. odpady roślinne z kuchni czy też skoszona trawa) ale także opakowania z papieru czy też osady ściekowe. Jednakże w przypadku odpadów biodegradowalnych występują dyspozycje zawarte w planach wyższych rządów wynikające z przepisów prawa, do ograniczenia ilości tych odpadów składowanych na składowiskach w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych w roku 1995. Z zagospodarowaniem tych odpadów mają problemy duże aglomeracje dysponujące większym kapitałem niż gmina Ryn. Pierwszym terminem realizacji zobowiązań ograniczających jest data 2010 r. (ograniczenie o 25 %), zaś plan powiatowy zakłada ograniczenie do roku 2006 (12 %), ale dopełnienie tego zobowiązania może napotkać pewne problemy. Jak się okazuje ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych może następować w różny sposób (nie tylko poprzez kompostownie). Odpady drzewne mogą być zagospodarowane poprzez spalanie, odpady papieru i tektury mogą być selektywnie zbierane i przekazywane do recyklingu. Część odpadów jest kompostowana w przydomowych lub działkowych kompostownikach. Ustalenie ilości odpadów poddawanych obecnie procesowi kompostowania w kompostownikach mieszkańców gminy jest nieokreślony. Wskazane byłoby przeprowadzenie badań ankietowych skali wykorzystania opadów organicznych bezpośrednio przez mieszkańców. Zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych w skali związku gmin powinno przewidywać sortownie odpadów zmieszanych i tak jest w planie powiatowym.
- przeterminowane leki, zbieranie leków przeterminowanych mogłoby się odbywać w aptekach w specjalnie ustawionych pojemnikach (np. kartonowych) lub w określonych terminach zorganizować odbiór tych odpadów od mieszkańców gminy (np. 1-4 razy w roku). Ponieważ odpadowe leki (za wyjątkiem leków cytotoksycznych stosowanych w zasadzie w zamkniętych placówkach medycznych) nie są odpadami niebezpiecznymi, proponuje się po zebraniu komisijne niszczenie leków i zdeponowanie pozostałości, nie nadającej się do użycia na składowisku w m. Świdry.
- odpady nie będące opakowaniami (np. szkło budowlane), jest to odpad do późniejszego rozstrzygnięcia sposobu postępowania z nim. Faktem jest, że szkło budowlane jest innym szkłem niż szkło opakowaniowe i nie nadaje się do wspólnego zagospodarowania. Szkło budowlane nie występuje w znacznej ilości, ale należy przewidywać możliwość zapewnienia odbioru tego typu odpadów (np. wymiana okien).
- inne specyficzne odpady - padłe sztuki zwierząt - celem wprowadzenia "cywilizowanego" sposobu postępowania z takim odpadem zasadne jest ustawienie pojemnika do zbierania tego typu odpadów w wydzielonym miejscu i podpisanie umów na odbiór tych odpadów z uprawnionym podmiotem. Pojemnik jest potrzebny do czasowego przetrzymania padłej sztuki do czasu odbioru. Czasami stosowana jest metoda ryczałtowanej obsługi terenu danej gminy na wezwanie. Jest to go wygodna metoda, ale zawodna np. gdy upadki zdarzają się np. w dni wolne czy w okresach sobota-niedziela.

* odpady z oczyszczalni ścieków – osady ściekowe. Z racji wykonywania obowiązków ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska zasadne będzie wykorzystanie osadów do celów nawozowych w rolnictwie zgodnie z przepisami (ustawa o odpadach i stosowne rozporządzenie). Takie działanie jest możliwe w przypadku gdy osady spełniają stawiane im wymagania w ww. przepisach. Pozostałe odpady mogą być poddawane kompostowaniu.

Sposób rozliczenia za przyjęte od mieszkańców odpady może być uzależniony na przykład od pozyskania dofinansowania do zbiórki odpadów. Zasadniczo wytwórca odpadów (poza szczególnymi wyjątkami) powinien ponosić koszty zagospodarowania odpadów wytworzonych przez siebie.

2.2.5. Sposób transportu odpadów komunalnych niesegregowanych do miejsc unieszkodliwiania.

Transport odpadów do miejsca ich unieszkodliwiania nominalnie powinny realizować firmy specjalistyczne posiadające sprzęt transportowy. Oczywiście koszty transportu odpadów zależą od długości trasy jaką musi pokonać pojazd i od masy odpadów jakie może przewozić. Wiadomo, że bardziej opłacalne jest wożenie odpadów sprasowanych niż odpadów luźnych.

Na przykład wywóz odpadów w kontenerach KP-7 jest mało ekonomiczny w stosunku do wywozu odpadów zbieranych w tych kontenerach za pośrednictwem samochodów śmieciarek ze zgniotem odpadów.

Ponieważ transport odpadów komunalnych realizuje m. in. firma spoza terenu gminy Ryn ta sytuacja zapewne zmieni się w momencie wprowadzenia systemu odbioru odpadów w ramach związku gmin. Lokalna firma komunalna PGKiM nie dysponuje sprzętem transportowym mogącym służyć wywozowi odpadów zmieszanych do m. Świdry.

2.2.6. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych na terenie gminy

Podstawowym postępowaniem z odpadami komunalnymi jest i przez wiele lat jeszcze będzie ich unieszkodliwianie poprzez składowanie na składowisku. Jak już wcześniej wspomniano gmina nie ma składowiska które będzie mogło spełniać wymagania stawiane tego typu obiektom a istniejący obiekt zamierza zamknąć i zrehabilitować. Zgodnie z założeniami w planie powiatowym odpady z terenu gminy Ryn mają być unieszkodliwiane poza jej obrębem. Takie rozwiązanie jest rozwiązaniem racjonalnym i dobrym dla gminy.

Odzysk odpadów na terenie gminy dotyczy w szczególności wykorzystania osadów ściekowych do celów nawozowych. Nie występują podmioty prowadzące odzysk odpadów komunalnych.

V. ZADANIA STRATEGICZNE OBEJMUJĄCE OKRES CO NAJMNIJ 8 LAT

Niektóre zadania strategiczne są kontynuacją działań już prowadzonych, a niektóre są zadaniami nowymi wynikającymi z potrzeby systemu organizacji gospodarki odpadami.

Cele gminne

- zapobieżenie powstaniu odpadów
- ograniczenie wytworzonych odpadów
- właściwa izolacja odpadów od środowiska
- powtórne wykorzystanie odpadów
- rozwijanie dobrego systemu gospodarowania odpadami

- brak nielegalnych składowisk
- wysoka świadomość społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami

Dla osiągnięcia powyższych celów należy realizować zadania, które będą kontynuacją zadań nie zakończonych w latach 2004-2007 i zadania wymagające stałej realizacji.

Do takich zadań będzie należało stosowanie odpowiednich nowoczesnych technologii bezodpadowych i małoodpadowych, prowadzenie maksymalnego odzysku odpadów jeżeli już one powstały oraz takie gospodarowanie odpadami aby to działanie nie powodowało zagrożeń dla środowiska. W powyższym okresie powinien nastąpić rozwój zadań związanych z gospodarowaniem odpadami w ramach związku celowego. Edukacja społeczeństwa poprzez różne formy przekazu będzie wymagała długoletnich działań w tym zakresie.

VI. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ OBEJMUJĄCY OKRES 4 LAT.

1. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację.

Tabela 5. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2004-2007.

Lp.	Cell/przedsięwzięcie	Termin realizacji	Jednostki realizujące	Źródła finansowania
1.	Zapobieżenie powstaniu odpadów			
	Stosowanie najlepszej dostępnej technologii	2004-2007	podmioty gospodarcze	fundusze podmiotów gospod. fundusze celowe i unijne
2.	Ograniczenie wytwarzanych odpadów			
	Stosowanie nowoczesnych technologii mało odpadowych	2004-2007	podmioty gospodarcze	fundusze podmiotów gospod. fundusze celowe i unijne
3.	Zakaz dowozu odpadów spoza terenu gminy z wyjątkiem odpadów przeznaczonych do recyklingu i odpadów stanowiących paliwo energetyczne według rozporządzeń z zakresu ochrony powietrza	2004	samorząd gminy, organy wydające stosowne decyzje	
4.	Ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na środowisko			
	Właściwa izolacja (zabezpieczenia) odpadów od środowiska	2004-2007	Wytwórcy i posiadacze odpadów, samorząd gminy	fundusze wytwórców i posiadaczy, fundusze gminne i celowe
5.	Powtórne wykorzystanie odpadów			
	Uruchowienie systemu selektywnej zbiórki odpadów przekazywanych do odzysku – 10 zestawów pojemników po 4 szt.	2005	wytwórcy i posiadacze odpadów, samorząd gminy	fundusze wytwórców i posiadaczy, fundusze gminne i celowe
	Rozwijanie działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów	2006-2007	samorząd gminy lub zainteresowany podmiot	Fundusze zainteresowanych podmiotów, fundusze gminne i celowe,

6.	Dobry system gospodarowania odpadami					
	Objęcie systemem zbiórki odpadów komunalnych zmieszanych wszystkich mieszkańców gminy	2004-2007	samorząd gminny	fundusze mieszkańców, ewentualne wsparcie gminy		
	Stworzenie i modernizacja dobrego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	2004-2007	samorząd gminy, wytwórcy i posiadacze odpadów	fundusze gminne, celowe, unijne, fundusze wytwórców i posiadaczy		
	Współdziałanie w celowym związku gmin do spraw organizacji gospodarki odpadami komunalnymi.	2004-2007	samorząd gminy	fundusze gminne, celowe, unijne		
	Posiadanie pełnych uregulowań formalnoprawnych gospodarowania odpadami (zezwolenia, uzgodnienia i składanie rocznych sprawozdań)	2004-2007	podmioty gospodarcze	fundusze podmiotów gospodarczych		
7.	Ograniczenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku międzygminnym					
	Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji (m.in. papier i tektura)	2006	samorząd gminy, wytwórcy i posiadacze odpadów	fundusze gminne, celowe, unijne, fundusze wytwórców i posiadaczy		
	Stosowanie odzysku odpadów ulegających biodegradacji	2004-2007	wytwórcy i posiadacze odpadów, samorząd gminny	fundusze wytwórców i posiadaczy		
8.	Zamknięcie nie mogącego spełniać stawianych wymogów składowiska w m. Knis i Wiejskiego Punktu Gromadzenia Odpadów w Sterławkach Wielkich					
	Dokończenie eksploatacji i rekultywacja składowiska w m. Knis.	2004-2006	samorząd gminny, zarządzający składowiskiem	fundusze gminne, zakładowy zarządzającego, celowe, unijne		
	Zamknięcie i likwidacja WPGO w Sterławkach Wielkich	2004 lub 2005	samorząd gminny	fundusze gminne		
9.	Brak nielegalnych składowisk odpadów					
	Przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnych składowisk odpadów	2004-2007	samorząd gminny, właściciele terenów	fundusze gminne i właścicieli terenu		

Plan gospodarki odpadami miasta i gminy Ryn na lata 2004-2007
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011

10.	Wysoka świadomość społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami			
	Podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami	2004-2007	Samorząd gminny, placówki edukacyjne	Fundusze gminne, celowe

2. Przewidywane koszty szacunkowe inwestycyjne i eksploatacyjne realizacji planu.

Nakłady finansowe nie zostały przedstawione szczegółowo ze względu na znaczną ich szacunkowość i brak oparcia w większości przypadków na podstawach ustalania kosztów. Na podstawie szacunków koszty najważniejszych nakładów związanych z realizacją Planu mogą wynieść:

- Rekultywacja składowiska w m. Knis 2004 –2006 r. – 100 000 PLN
- Likwidacja WPGO w Sterławkach Wielkich 2004 lub 2005 r. – 8000 PLN
- Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów 2005 r. - 10 x 4 x 1200 PLN – 48000 PLN
- Przewidywane koszty wywozu odpadów zmieszanych po zamknięciu własnego składowiska na obiekt w Świdrach gm. Giżycko – 37 175 PLN rocznie (znaczną część kosztów ponoszona by była przez wytwórców odpadów czyli mieszkańców Gminy).

Przewiduje się, że koszty ponoszone przez Gminę mogą stanowić 25 % ogółu kosztów. Pozostałe środki powinny pochodzić z zewnętrznych źródeł finansowania (Fundusze różnego typu). W przypadku uruchomienia działalności związku gmin, do którego należałaby Gmina struktura ponoszonych kosztów mogłaby być nieco inna.

3. Źródła finansowania rozwoju gospodarki odpadami w gminie.

Pierwotnym źródłem finansowania rozwoju gospodarki odpadami jest budżet gminy. Bez tych środków praktycznie nie ma możliwości starania się o inne źródła finansowania. Niezbędne jest więc ujęcie tego typu wydatków na rok następny w planie finansowym.

W zależności od dalszego zakresu rozwoju systemu zbiórki odpadów możliwe będzie korzystanie z innych form finansowania m.in. z Funduszy Ochrony Środowiska (wojewódzkiego, powiatowego i gminnego). W miarę możliwości o fundusze można się starać z funduszy celowych i unijnych (fundusze Strukturalne i Spójności). Z licznych programów pomocowych wspierających działania w zakresie ochrony środowiska w najbliższym czasie rusza Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Duże nakłady funduszy przewidywane są na lata 2004-2006, dlatego wskazane jest przygotowanie się do ewentualnego podjęcia się złożenia wniosków o wsparcie z bieżących transzy.

Trzeba stwierdzić, że realizując gospodarkę odpadami jako samodzielna gmina nie będzie możliwe pozyskanie środków objętych dolnym limitem przewidzianych na duże inwestycje i działania mocno lansowane przez różne źródła finansujące. Być może powstanie porozumienia w zakresie gospodarowania odpadami z innymi gminami umożliwi pozyskanie większych środków.

Zgodnie z opisem w planie powiatowym źródła finansowania inwestycji proekologicznych są powszechnie znane i na bazie ww. opracowania przedstawiono ich krótką charakterystykę.

Krajowe źródła finansowania.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚ i GW)

Narodowy Fundusz wspiera działania o zasięgu krajowym i działania o znaczeniu regionalnym w zakresie gospodarowania odpadami. Dotacje są udzielane przede wszystkim na: edukację ekologiczną, monitoring środowiska, ekspertyzy i badania naukowe, ochronę przyrody, zapobieganie lub likwidację nadzwyczajnych zagrożeń, programy wdrożeniowe i rozwojowe, prace projektowe i studialne itp.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚ i GW)

Do zakresu WFOŚ i GW należy wspieranie finansowe przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu regionalnym. Jednym z podstawowych i preferowanych w przyznawaniu pomocy finansowej kierunków jest realizacja przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska przed odpadami, w tym wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów, budowa zakładów utylizacji odpadów, rekultywacja wysypisk odpadów.

Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej (PFOŚ i GW)

PFOŚ i GW zostały utworzone na początku 1999r. wraz z utworzeniem powiatowego szczebla administracji państwowej. Zakres wydatkowania środków z PFOŚ i GW jest szeroki i obejmuje m.in. dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony powierzchni ziemi oraz programów ochrony środowiska (art. 407 ustawa Prawo ochrony środowiska). Zasady przyznawania środków ustalane są indywidualnie w powiatach. W zależności od posiadanych środków te fundusze wspierają np. zakup sprzętu do prasowania odpadów z selektywnej zbiórki odpadów czy też zakup pojemników do prowadzenia tejże zbiórki.

Gminny Fundusz Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej (GFOŚ i GW)

GFOŚ i GW zostały utworzone w 1993 r. Nie są prawnie wydzielone ze struktury organizacyjnej gminy, więc podobnie jak PFOŚ i GW nie mają osobowości prawnej i nie mają możliwości udzielania pożyczek. Celem działania gminnych funduszy jest dofinansowanie przedsięwzięć ekologicznych na terenie własnej gminy. Zasady przyznawania środków ustalane są indywidualnie w gminach.

Banki

Spośród licznych banków funkcjonujących na terytorium naszego kraju szczególną rolę odgrywa Bank Ochrony Środowiska (sama nazwa mówi za siebie). Oferuje on najwięcej środków finansowych w formie preferencyjnych kredytów i dysponuje zróżnicowaną ofertą dla prywatnych i samorządowych inwestorów.

Inne źródła finansowania

EkoFundusz

Powołany został przez Ministra Finansów w 1992 r. dla zarządzenia środkami pochodzącymi z zamiany części zagranicznego długu Polski na wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska (tzw. ekokonwersja długu).

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek. Gdy inwestorem są władze samorządowe, dotacja może pokryć 30 % a nawet 50 % (w szczególnych przypadkach) kosztów. EkoFundusz może wspierać zarówno projekty dopiero rozpoczynane jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich rzeczowe zaawansowanie nie przekroczyło 60 %. Przedsięwzięcia, na które Polska przeznacza środki z ekokonwersji, prócz realizacji priorytetów krajowych, muszą mieć również charakter międzynarodowy. W zakresie gospodarki odpadami są to m. in. :

- tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- przedsięwzięcia związane z eliminacją powstawania odpadów niebezpiecznych w procesach przemysłowych i likwidacji składowisk odpadów tego rodzaju,

Fundusze Strukturalne i Fundusze Spójności

Fundusze strukturalne są najważniejszymi instrumentami polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Ich zadaniem jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów UE.

Podstawy Wsparcia Wspólnoty dla Polski w latach 2004-2006 będą wdrażane za pomocą:

- Sektorowych Programów Operacyjnych (SPO),
- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – zarządzany na poziomie krajowym, ale wdrażany na poziomie wojewódzkim,
- Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności, który nie należy do funduszy strukturalnych, ale realizuje założenia polityki strukturalnej UE.

W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego będą mogły być finansowane przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wsparcie inwestycyjne przeznaczone będzie przede wszystkim na budowę, rozbudowę lub modernizację składowisk odpadów komunalnych, systemy selektywnej zbiórki, recyklingu i odzysku odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie). Te inwestycje mogą być współfinansowane w ramach ZPORR. Priorytety infrastrukturalne będą musiały mieć wartość co najmniej 2 mln euro. Dofinansowanie dla samorządów może sięgać 75-80 % kwalifikujących się kosztów. Oznacza to, że wsparcie mogą otrzymać zadania o ww. wartości kosztów praktycznie realizowane przez związki samorządów, które współuczestnicząc w przedsięwzięciu współfinansowanym zyskują wartość materialną (z dotacji) jako udziałowcy przedsięwzięcia.

Jest też propozycja kierowana na projekty dotyczące m. in. Gospodarki odpadami dla małych miast i wsi w tym np. likwidacji nielegalnych składowisk. Maksymalna wartość projektu w tym zakresie może wynieść nie więcej niż 2 mln euro. Jest to propozycja kierowana do małych gmin, ale kompleksowe zagospodarowanie odpadów wskazane jest prowadzić przy większym obszarze działania (kilką gmin) ze względu na koszty jednostkowe.

Równolegle z realizacją ZPORR realizowane będą w Polsce duże projekty współfinansowane z Funduszu Spójności.

Ogólne zasady oraz procedury związane z uzyskiwaniem funduszy z finansowanego instrumentu spójności zawiera Rozporządzenie Rady EWG /792/93 z dnia 30 marca 1993r. W sprawie ustanowienia finansowanego instrumentu spójności.

W ramach tego funduszu będzie możliwe wsparcie projektów dot. gospodarki odpadami komunalnymi, mających na celu stworzenie systemów zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwienia odpadów komunalnych.

Główne priorytety Funduszu Spójności w ochronie środowiska w latach 2004-2006:

racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi poprzez:

- budowę, rozbudowę lub modernizację składowisk odpadów komunalnych oraz tworzenie systemów recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie itp.) – działania te umożliwią stopniowe wdrożenie wymogów dyrektyw: 75/440/EWG/ramowej/, 1999/31/WE w sprawie składowisk komunalnych, 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,
- tworzenie systemów zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych (w tym spalarnie), co umożliwi spełnienia wymogów dyrektywy 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- tworzenie systemów zagospodarowania osadów ściekowych (w tym spalarnie), co umożliwi spełnienia wymogów dyrektywy 86/278/WE w sprawie osadów ściekowych,
- rekultywację terenów zdegradowanych przez przemysł i inne szkodliwe oddziaływania.

Korzystanie ze środków Funduszu Spójności w Polsce oparte będzie na Strategii Wdrażania Funduszu Spójności. Poziom pomocy przyznawanej w ramach finansowanego instrumentu spójności może mieścić się między 80 a 85% wydatków na cele publiczne. Pozostałe 15% pochodzi z budżetu państwa, któremu przyznano środki lub z innego niezależnego źródła. Beneficjenci zainteresowani skorzystaniem z pomocy finansowej składają wstępny wniosek w do właściwego wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w postaci tzw. karty potencjalnego przedsięwzięcia współfinansowania z Funduszu Spójności na dany rok. Aplikacje do Funduszu Spójności będą przygotowywane przez beneficjentów przy współpracy z NFOŚ i GW oraz Ministerstwem Środowiska. Gotowe aplikacje zawierające niezbędne dokumenty m.in. studia wykonalności, oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, analizy ekonomiczne i finansowe, i inne zostaną wysłane do Komisji Europejskiej, która akceptuje projekty do dofinansowania i podejmuje decyzję o przyznaniu pomocy finansowej na dane przedsięwzięcie.

VII. Wnioski z analizy oddziaływania projektu planu na środowisko.

Projekt planu zakłada minimalizację zagrożeń przez odpady poprzez poprawę sytuacji w zakresie postępowania z odpadami. Oczywiście każde działanie niesie za sobą możliwość negatywnego wpływu na środowisko, ale tak dzieje się w przypadkach szczególnych. Jeżeli chcemy zbierać selektywnie większą ilość odpadów, w tym niebezpiecznych to z jednej strony eliminujemy występowanie tych odpadów w systemie ich powstawania, ale z drugiej strony powodujemy ich koncentrację w miejscach zbierania odpadów. Jeżeli jednak zachowane zostaną zasady właściwego postępowania z odpadami w zakresie ich zbierania, odzysku czy też unieszkodliwiania to nie powinno być problemu z negatywnym wpływem projektu planu na środowisko. Wprowadzenie systemu gospodarowania odpadami zgodnie z obowiązującymi wymogami spowoduje m. in. eliminację składowania odpadów na składowisku nie posiadającym uszczelnienia (Knis), mniej odpadów ma być przeznaczanych do składowania (w związku z wprowadzaniem selektywnej zbiórki odpadów).

VIII. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalających na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Głównym koordynatorem realizacji "Gminnego planu gospodarki odpadami miasta i gminy Ryn" będzie burmistrz miasta. Realizacja ustaleń programu będzie wymagała współdziałania w tym zakresie z wieloma instytucjami i podmiotami. Celem zapewnienia bieżących prac nad wdrażaniem planu wskazane jest wytypowania jednej osoby z pracowników Urzędu Miasta i Gminy zajmujących się bezpośrednio problematyką gospodarowania odpadami w kontekście ustaleń planu.

Władze samorządowe są w świetle przepisów prawa odpowiedzialne za zakres i poziom usług świadczonych w gospodarce odpadami oraz ochronę środowiska. Wobec powyższego władze gminne powinny mieć wpływ na poszczególne elementy systemu gospodarki odpadami. Wpływ ten jest uzależniony od tego kto świadczy usługi w zakresie odbioru odpadów oraz gdzie odpady są składowane. Większy wpływ samorząd zawsze może mieć na pracę własnych służb komunalnych.

Nadzór nad gospodarką odpadami w Gminie powinien obejmować w zakresie nieinwestycyjnym:

1. Kontrolę i sterowanie elementami dotyczącymi gromadzenia i obowiązku udokumentowanego wywozu odpadów.

- objęcie usługami wywozu wszystkich mieszkańców i właścicieli posesji;
- kontrola udokumentowanego wywozu odpadów przez ww.;
- organizowanie dodatkowych miejsc niezbędnych do gromadzenia odpadów;
- kontrola stanu technicznego i sanitarnego miejsc i sprzętu służącego do gromadzenia odpadów na posesjach;
- kontrola częstotliwości usuwania odpadów (reagowanie w przypadku zbyt rzadkiego ich wywozu)

2. Kontrola elementu wywozu odpadów powinna obejmować:

- wydawanie zezwoleń na świadczenie usług wywozowych;
- ustalanie z firmą wywozową zakresu świadczonych usług;
- sprawdzanie poziomu i zakresu świadczonych usług;

Zgodnie z wymogiem art. 14 ust. 13 ustawy o odpadach Burmistrz powinien co 2 lata składać radzie gminy sprawozdanie z realizacji planu. Pierwsza ocena realizacji niniejszego planu powinna być dokonana w 2006 r., a druga w 2008 r. Ocena realizacji planu powinna zawierać ocenę realizacji celów i działań określonych w planie.

Zgodnie z wymogiem art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach plan gminny będzie wymagał aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Tak więc w roku 2007 powinny być podjęte prace nad nowelizacją niniejszego planu na lata 2008-2011.

Przy nowelizacji planu powinny być wykorzystane wyniki przeprowadzonych ocen realizacji niniejszego planu oraz uwzględnione nowe uwarunkowania zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne.

Ocena realizacji planu powinna być przeprowadzona w oparciu o podstawowe wskaźniki, które zamieszczone zostały w tabeli poniżej.

Cel strategiczny : Minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady.

Tabela 6. Wskaźniki oceny realizacji programu

Cel	Wskaźniki	Jednostki miary	Stan wyjściowy od 2004 r.	Zródła informacji o wskaźnikach
Zapobieżenie powstawaniu odpadów	odpadowość produkcji*	w przeliczeniu na jednostkę produkcji	od 2004 r.	Urząd Statystyczny, podmioty gospodarcze
Ograniczenie wytwarzanych odpadów	odpadowość produkcji*	w przeliczeniu na jednostkę produkcji	od 2004 r.	Urząd Statystyczny, podmioty gospodarcze
Ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na środowisko	potwierdzone zgłoszenia dotyczące negatywnego wpływu	liczba zgłoszeń	od 2004 r.	Urząd gminy, WIOŚ
Powtórne wykorzystanie odpadów	Ilość odpadów poddanych odzyskowi, w tym na terenie gminy	Mg	od 2004 r.	Urząd Marszałkowski, podmioty gospodarcze
Dobry system gospodarowania odpadami	Ludność objęta zorganizowaną zbiórką odpadów	%	70 % (100 % - 2007 r.)	Odbiorcy odpadów
Ograniczenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku międzygminnym pochodzących z terenu	Liczba miejsc ustawienia pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	szt.	od 2004	Dane własne, odbiorcy odpadów
	Współdziałanie w celowym związku gmin do spraw organizacji gospodarki odpadami	etapy wdrażania rozwiązań	od 2004	Dane własne i związku gmin
	Ilość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywanych poza składowiskiem	Mg	od 2004	Dane własne, Urząd Marszałkowski

gminy Ryn					
Dokończenie eksploatacji i rekultywacja składowiska w m. Knis.	Poprawna eksploatacja składowiska w m. Knis i założenie systemu monitoringu wód.	szt. nieprawidłowości	2004-2005 r.	WIOS	
Zamknięcie i likwidacja WPGO w Sterławkach Wielkich	Przeprowadzenie rekultywacji składowiska. Likwidacja WPGO	szt. szt.	1 1	Dane własne Dane własne	
Brak nielegalnych składowisk odpadów	Liczba nielegalnych składowisk	szt.	od 2004 r.	Dane własne	
Wysoka świadomość społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami	Liczba akcji edukacyjnych	szt.	od 2004 r.	Dane własne i placówek edukacyjnych	

* te wskaźniki są trudne do sprawdzenia na szczeblu gminnym, natomiast kwestie eliminacji wytwarzania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów są mocno podkreślane na każdym kroku w gospodarce odpadami.

IX. PROWADZENIE DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH.

Wprowadzenie systemu gospodarowania odpadami, w tym w szczególności selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w gminie Ryn powinno być poprzedzone kampanią informacyjno-edukacyjną. Dobrą formą jest zastosowanie plakatów i ulotek, które byłyby rozprzęgawywane za pośrednictwem sołtysów, szkół, Urzędu Gminy.

Edukacja ekologiczna sprzyja działaniom proekologicznym. Wysoka świadomość potrzeby takich działań jest podstawowym sposobem na poprawę stanu środowiska i powodzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów.

Kwestie ochrony środowiska przed odpadami powinny być przedstawiane każdemu mieszkańcowi gminy: dzieciom w wieku przedszkolnym i szkolnym, ludziom dorosłym, pracownikom gminy.

Jednym z drobnych i krótkotrwałych aczkolwiek ważnych przejawów wspólnego działania mieszkańców gminy w zakresie ochrony środowiska przed odpadami jest cykliczna akcja "sprzątania świata". Sprawnie zorganizowana i poprowadzona przez osoby odpowiedzialne i stosownie zaangażowane może przyczynić się do większej przychylności mieszkańców dla systemu zbiórki odpadów obejmującego selekcję i wyodrębnianie odpadów niebezpiecznych.

X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Niniejszy plan gospodarki odpadami dotyczy gospodarowania odpadami na terenie miasta i gminy Ryn, powiat giżycki, województwo warmińsko-mazurskie.

Obowiązek sporządzenia dokumentu pod nazwą "Plan gospodarki odpadami dla miasta i gminy Ryn na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011" wynika z mocy art. 14-16 ustawy z dnia 27 czerwca 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628). Opracowanie przedstawia aktualną sytuację w zakresie gospodarowania odpadami na terenie gminy oraz propozycje działań na kolejne lata w celu poprawy sytuacji w tym zakresie. W planie opisano gospodarowanie odpadami komunalnymi, gospodarczymi (przemysłowymi) z uwzględnieniem powstających wśród ww. odpadów niebezpiecznych.

Gminę Ryn zamieszkuje 6150 mieszkańców, a ilość wytwarzanych odpadów komunalnych jest określana jako ok. 1488 Mg rocznie.

Obecnie na terenie gminy czynne jest jedno składowisko do przyjmowania odpadów, które znajduje się w m. Knis. Obiekt gminny eksploatowany jest od ok. 1995 roku i nie ma szans spełniać wymogi stawiane tego typu obiektom przez przepisy prawa. Starostwo Powiatowe w Giżycku wydało decyzję nakazującą zamknięcie składowiska do 31.12.2005 r. i przeprowadzenie jego rekultywacji. Usługi wywozu odpadów komunalnych świadczą 3 podmioty, w tym 2 spoza terenu gminy. Każdy mieszkaniec i podmiot gospodarczy o ile tylko chce może korzystać z usług zorganizowanego odbioru odpadów komunalnych. Selektywna zbiórka poszczególnych rodzajów odpadów na terenie gminy nie została zorganizowana. Na terenie gminy nie występują podmioty, które zajmują się zbieraniem odpadów o charakterze użytkowym (makulatura, tworzywa sztuczne czy też szkło). Nie ma też podmiotu, który zagospodarowuje zebrane odpady poprzez ich przetworzenie. Jedyną formą unieszkodliwiania odpadów prowadzoną na terenie gminy jest składowanie odpadów na gminnym składowisku odpadów.

Na terenie gminy nie występuje składowisko nieużytecznych środków ochrony roślin zwane mogilnikiem.

Na terenie gminy nie występują duże zakłady produkcyjne co skutkuje niezbyt dużą ilością wytwarzanych odpadów pozakomunalnych z działalności gospodarczej. Jednakże z racji słabo rozwiniętego systemu zgłaszania odpowiednim organom faktu wytwarzania odpadów pozakomunalnych oraz ilości wytwarzanych odpadów brak jest informacji nawet o tej małej liczbie podmiotów. Za gospodarowanie odpadami z działalności gospodarczej odpowiadają ich wytwórcy czyli przedsiębiorcy. Brak zgłoszenia ewidentnych nieprawidłowości w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami.

W perspektywie ilość odpadów komunalnych jakie będą powstawały na terenie gminy powinny być na poziomie zbliżonym do obecnego (ok. 1500 Mg/rok). Wynika to w szczególności z demografii nie wykazującej tendencji wzrostowej.

Wobec braku własnego składowiska odpadów dobrze urządzonego Gmina zamierza w najbliższych 8 latach prowadzić gospodarkę odpadami wspólnie z innymi gminami powiatu giżyckiego i gmin ościennych na bazie składowiska w m. Świdry gm. Giżycko. Taka wola władz jest zasadna chociażby z tego względu, że duże konglomeraty gmin mogą dobrze prowadzić poprawnie gospodarkę odpadami oraz pozyskiwać duże środki finansowe na rozbudowę systemu gospodarowania odpadami.

Celem poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami na terenie gminy należy w szczególności:

- objąć zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy,
- wprowadzić system selektywnej zbiórki odpadów,
- wykonać prace eksploatacyjne zmierzające do przeprowadzenia rekultywacji po 31.12.2005 r. składowiska w m. Knis
- zlikwidować Wiejski Punkt Gromadzenia Odpadów w Sterławkach Wielkich,
- zapobiegać powstawaniu odpadów i ograniczać ich ilość,
- współdziałać w celowym związku gmin,
- likwidować nielegalne składowanie odpadów i nie dopuszczać do powstawania takich miejsc,
- prowadzić edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie właściwego postępowania z odpadami.

Działania w gospodarce odpadami wymagające nakładów finansowych mogą być wspierane finansowo przez instytucje zewnętrzne (banki i fundusze) o ile zostaną ujęte w planie gminnym.

Plan gminny powinien według wymogów zawierać zadania strategiczne (długofalowe) obejmujące okres co najmniej 8 lat zmierzające do realizacji określonych celów.

Cele gminne w okresie 8 lat

- zapobieżenie powstaniu odpadów
- ograniczenie wytworzonych odpadów
- właściwa izolacja odpadów od środowiska
- powtórne wykorzystanie odpadów
- rozwijanie dobrego systemu gospodarowania odpadami
- brak nielegalnych składowisk
- wysoka świadomość społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami

Dla osiągnięcia powyższych celów należy realizować zadania, które będą kontynuacją zadań nie zakończonych w latach 2004-2007 i zadania wymagające stałej realizacji.

Do takich zadań będzie należało stosowanie odpowiednich nowoczesnych technologii bezodpadowych i małoodpadowych. Prowadzenie maksymalnego odzysku odpadów jeżeli już one powstały oraz takie gospodarowania odpadami aby to działanie nie powodowało zagrożeń dla środowiska. zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ograniczanie ich ilości. W powyższym okresie powinien nastąpić rozwój zadań związanych z gospodarowaniem odpadami w ramach związku celowego. Edukacja społeczeństwa poprzez różne formy przekazu będzie wymagała długoletnich działań w tym zakresie.

XI. PODSUMOWANIE.

1. Gmina Ryn nie posiada składowiska mogącego spełniać obowiązujące wymogi stawiane tego typu obiektom, a gmina nie jest w stanie wybudować obiektu wyposażeniem zapewniającym właściwe gospodarowanie odpadami.
2. Rozwiązywanie kompleksowej gospodarki odpadami na terenie gminy wymaga współpracy w tym zakresie z celowym związkiem gmin mającym rozwiązać kwestię właściwego gospodarowania odpadami.

3. Wprowadzanie systemu gospodarowania odpadami, w tym selektywnej zbiórki należy rozpocząć w ramach celowego związku gmin.
4. Właściwe gospodarowanie odpadami wymaga nakładów pracy m. in. poprzez sprawdzanie poprawności pozbywania się odpadów komunalnych (mieszkańcy i podmioty) czy też zgodności gospodarowania odpadami z wymogami w tym zakresie (podmioty gospodarcze).
5. Wszelkie systemy gospodarowania odpadami nie będą sprawnie działały bez systematycznie prowadzonej działalności edukacyjnej całego społeczeństwa gminy.

XII. DODATEK - Proponowane etapy wdrażania systemu selektywnej zbiórki odpadów.

Etap I.

Selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych.

W pierwszym etapie należy wykonać prace związane z przygotowaniem miejsca sortowania odpadów. Przygotowanie zbiornicy wymaga przygotowania odpowiednich pomieszczeń z boksami gdzie odpady mogłyby być sortowane na poszczególne asortymenty. Jednocześnie trzeba wybrać miejsca, rodzaj i ilość pojemników jakie należy zakupić i ustawić. W tym etapie selektywna zbiórka odpadów miałaby objąć duże skupiska ludności (osiedla mieszkaniowe) oraz ewentualnie miejsca często uczęszczane (rejony sklepów i hurtowni). W pierwszej kolejności zasadne byłoby ustawienie pojemników (w ilości na którą pozwalają środki finansowe) do selektywnej zbiórki tworzyw sztucznych w sąsiedztwie już funkcjonujących kontenerów do zbierania odpadów zmieszanych (np. KP-7). W pierwszym etapie najlepiej jest wprowadzić selektywną zbiórkę opakowań z tworzyw sztucznych m. in. PET (opakowania z politereftalanu etylenu) i opakowań środków stosowanych w gospodarstwie domowym (opakowania z polietylenu). W szczególności opakowania z tworzyw sztucznych zajmują dużo miejsca zarówno w ogólnych pojemnikach do odpadów jak i na składowisku. Do zbierania odpadów z tworzyw sztucznych proponowane jest zastosowanie (za ewentualną zgodą władz lokalnych) pojemników ażurowych sprawdzających się w praktyce m. in. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Opróżnianie pojemników w mieście powinno się odbywać średnio 1-2 razy w tygodniu lub w zależności od szybkości napełniania pojemników. W jednym pojemniku z odpadami z tworzyw sztucznych można zbierać puszki aluminiowe.

Równolegle trzeba rozpocząć selektywną zbiórkę baterii do urządzeń elektronicznych. Tu w pierwszym etapie zasadne będzie ustawienie specjalnych pojemników do gromadzenia baterii w szkołach miasta i gminy Ryn. Te odpady będą odbierane innym środkiem transportu niż odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych. Te odpady nie wymagają szczególnej segregacji tylko nieco większy problem jest ze zbyciem tego typu odpadów, a za odbiór odpadów niekiedy należy zapłacić. Pojawiają się jednak nowe tendencje w tym zakresie. Organizacja Odzysku S. A. REBA, ul. Podwale 3/9, 00-252 Warszawa (tel. 022 5506108) wspomaga uruchamianie i prowadzenie systemu zbiórki tych odpadów.

Ważnym elementem systemu selektywnej zbiórki odpadów jest informowanie społeczeństwa o wykonywanych w tym zakresie działaniach oraz ankietowe usprawnianie istniejącego systemu.

W tym momencie nie opisano systemu zbiórki szkła, który jest wskazane wprowadzić w kolejnym etapie ponieważ stwarza on więcej problemów niż zbieranie odpadów tworzyw sztucznych. W przypadku decyzji o wprowadzaniu selektywnej zbiórki szkła na tym etapie można skorzystać z opisu przedstawionego poniżej.

W pierwszym etapie należy także zapewnić możliwość zbierania padłych sztuk zwierząt od osób prywatnych lub padłych na terenach gminnych oraz zapewnienie zagospodarowania odpadów w postaci ziemi z wykopów, kamieni czy też gruzu budowlanego poprzez wyrównywanie

wyznaczonych zagłębień terenu lub wykorzystania drobnych odpadów do utwardzania dróg lub placów.

Czas trwania I etapu to ok. 1-2 lata, co pozwoli na zdobycie wiedzy w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, która może być wykorzystana w dalszym prowadzeniu zbiórki odpadów.

Etap II

Rozwinięcie selektywnej zbiórki odpadów użytkowych (tworzyw sztucznych) na terenach dotychczasowych i wprowadzanie systemu na terenach z zabudową:

- mieszaną wielorodzinną i jednorodziną z mieszanym systemem ogrzewania,
- zagrodową wiejską oraz jednorodziną miejską z własnymi systemami grzewczymi i terenach obsługi ruchu turystycznego.

W przypadku zabudowy mieszanej wskazanym jest zastosowanie systemu pojemnikowego selektywnej zbiórki odpadów takiego jak w przypadku osiedli mieszkaniowych czy też sklepów czy hurtowni. W przypadku oddalonych od siebie pojedynczych zabudowań należy pilotażowo zastosować system workowy zbiórki selektywnej odpadów z tworzyw sztucznych i ewentualnie szkła.

Po zdobyciu doświadczeń w zakresie zbiórki odpadów tworzyw sztucznych można przystąpić do selektywnej zbiórki szkła, makulatury oraz innych odpadów. W przypadku selektywnej zbiórki szkła ważną rolą jest kwestia ustawienia jednego pojemnika na różne szkło czy też dwóch pojemników na szkło tzw. białe i kolorowe. Wybór rozwiązania jest uzależniony od wielu czynników m. in. od ceny poszczególnych rodzajów szkła oraz kosztów związanych z zakupem większej ilości pojemników (przy rozdzielnym zbieraniu) i większą liczbą kursów przy odbiorze odpadów czy też z większymi nakładami przy segregacji odpadów w sortowni.

Zbiórkę makulatury należy wprowadzić w pierwszej kolejności w sąsiedztwie hurtowni, sklepów i osiedli mieszkaniowych. Zbiórkę makulatury na pozostałych terenach należy wprowadzić w miarę potrzeb mieszkańców gminy.

W tym etapie może się pojawić kwestia odbioru odpadów azbestowych. Gospodarowanie tymi odpadami powinno być prowadzone poprzez wywóz odpadów poza teren gminy lub urządzenie kwatery na składowisku międzygminnym w m. Świdry do składowania tego rodzaju odpadów.

Ponadto ten etap jest czasem na wprowadzanie selektywnej zbiórki zużytych opon od mieszkańców gminy.

W II lub III etapie zasadne wydaje się wprowadzenie selektywnej zbiórki takich odpadów jak odpady organiczne, wielkogabarytowe, odpady farb i lakierów czy też szkła nieopakowanego (budowlanego).

Etap III

Rozwijanie dotychczasowego systemu selektywnej zbiórki odpadów i uruchomienie systemu zbiórki pozostałych odpadów:

- tworzywa sztuczne : inne tworzywa sztuczne (pianka poliuretanowa, styropian),
- pozostałe opakowania według zapotrzebowania, tj. ich występowania wśród odpadów komunalnych (aluminiowe, drewniane, wielomateriałowe - opakowania po sokach, metalowe),

* odpady niebezpieczne:

- odpady zawierające azbest,

Ten odpad będzie się coraz częściej pojawiać. Należy przewidzieć możliwość jego odbioru, magazynowania i przekazania do składowania na składowiska na terenie kraju (obecnie) lub województwa (w niedalekiej przyszłości). Ewentualnie należy przewidzieć

możliwość budowy składowiska na terenie gminy lub powiatu dla tych odpadów. Odbiór odpadów powinien być za opłatą.

- inne według potrzeb (np. odpady farb i lakierów),

Na zasadzie przyjmowania odpłatnego lub nieodpłatnego z pokryciem kosztów unieszkodliwienia z określonych źródeł.

* inne

- odpady organiczne (ulegające biodegradacji),

Te odpady w niedalekiej przyszłości będą musiały podlegać selektywnej zbiórce z racji ograniczeń w ich składowaniu na składowiskach określonych w przepisach w związku z akcesją do Unii Europejskiej. Jak to realizować na danym etapie funkcjonowania systemu selektywnej zbiórki nie bardzo jest zasadne przedstawiać. Wydaje się, że system pojemnikowy też będzie odgrywał dużą rolę tylko jak przekonać do tego społeczeństwo, aby w mieszkaniu przy niezbyt dużej powierzchni selektywnie zbierało m. in. odpady organiczne. Możliwe jest też przyjęcie rozwiązania, w którym odpady komunalne zmieszane (nie objęte selektywną zbiórką) są wożone do sortowni odpadów zmieszanych. W sortowni wybierane są odpady użytkowe, odpady organiczne i balast kierowany na składowisko. W tym układzie nie ma potrzeby prowadzenia na szeroką skalę selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych.

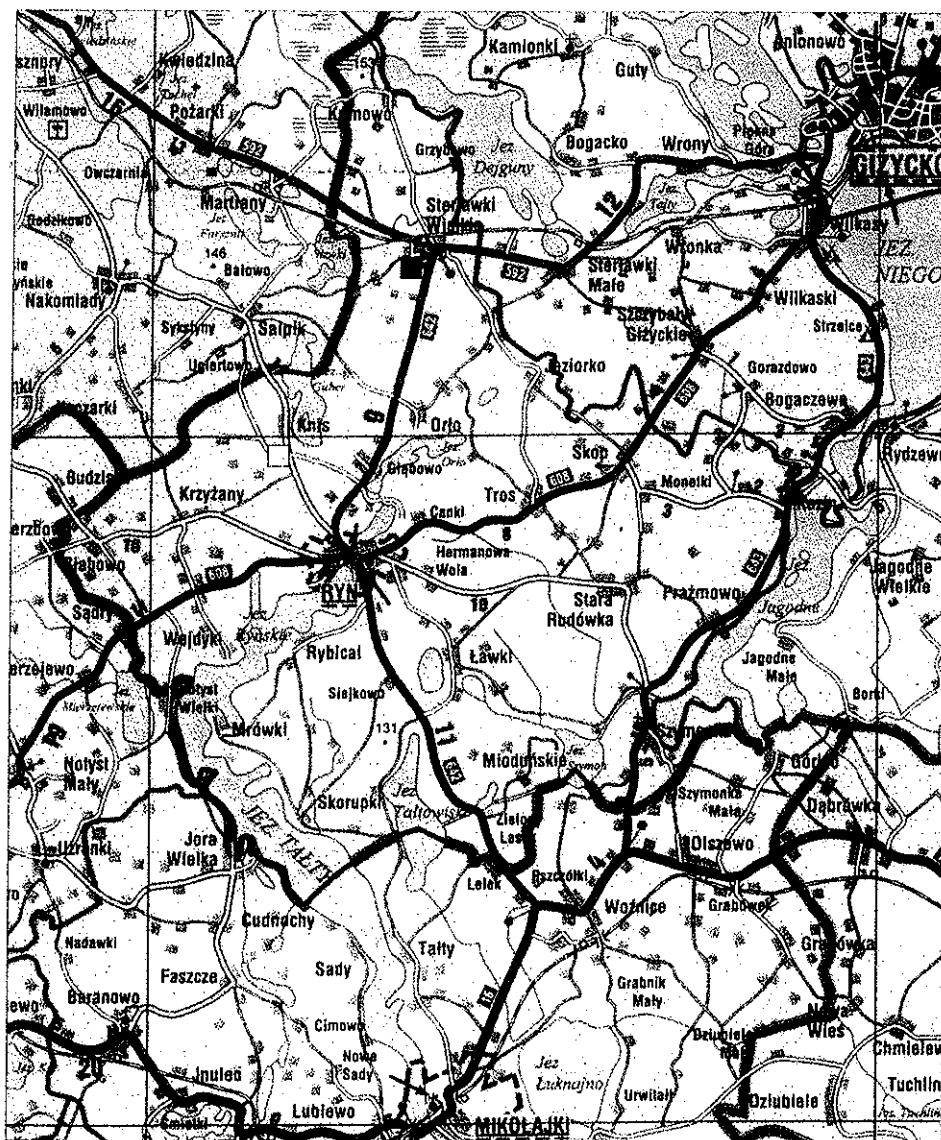
- odpady nie będące opakowaniami (np. szkło budowlane).

Szkło budowlane jest innym rodzajem szkła niż opakowaniowe. Do niedawna nie było w ogóle odbiorców tego szkła. Ale w miarę rozwoju odzysku tego odpadu będzie można zastosować odpowiednie rozwiązania.

XIII.ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY - MAPA LOKALIZACJI INSTALACJI DO UNIESZKODLIWIANIA I ODZYSKU ODPADÓW.

Na mapie nie zaznaczono kotłowni wykorzystujących odpady drzewne traktowane jako paliwo w przepisach z zakresu ochrony atmosfery.

Lokalizacja miejsc unieszkodliwiania i gromadzenia odpadów

□ Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne

■ Wiejski Punkt Gromadzenia Odpadów

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Roman Pacziński